

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Multimediální učebnice základních herních činností jednotlivce ve fotbale

Diplomová práce

Studijní program: N7401 – Tělesná výchova a sport
Studijní obory: 7503T100 – Učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy
7503T114 – Učitelství zeměpisu pro 2. stupeň základní školy

Autor práce: **Bc. Tomáš Mazánek**
Vedoucí práce: Mgr. Jan Charousek, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tomáš Mazánek**
Osobní číslo: **P17000685**
Studijní program: **N7401 Tělesná výchova a sport**
Studijní obory: **Učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy**
Učitelství zeměpisu pro 2. stupeň základní školy
Název tématu: **Multimediální učebnice základních herních činností**
jednotlivce ve fotbale
Zadávací katedra: **Katedra tělesné výchovy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Hlavním cílem zamýšlené diplomové práce je vytvoření multimediální učebnice základních herních činností jednotlivce ve fotbale. Dílčí cíle práce: zpracování historie fotbalu, popis základních fotbalových pravidel, rozdělení fotbalových organizací a soutěží, přehled základních herních činností jednotlivce, tvorba a úprava videa.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

GIFFORD, C., Encyklopedie fotbalu. Praha: Svojtka, 2006. ISBN 978-80-256-1791- 5. HORA, J., aj. Pravidla fotbalu. 1. vyd. Praha: Olympie, 1999. ISBN 80-7033-571-8. KOLLATH, E., Fotbal - technika a taktika hry. Praha: Grada, 2008. ISBN 80-247-1337. MULQUEEN, T. a WOITALLA, M., The complete soccer goalkeeper. Champaign, IL: Human Kinetics, 2011. ISBN 978-0-7360-8435-2. VOTÍK, J., Fotbal: trénink budoucích hvězd. Druhé, doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0029-3.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Jan Charousek

Katedra tělesné výchovy

Datum zadání diplomové práce:

10. prosince 2018

Termín odevzdání diplomové práce:

27. dubna 2019

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. PaedDr. Aleš Suhomeľ, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 10. prosince 2018

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu diplomové práce, Mgr. Janu Charouskovi, Ph.D. za konzultace, odborné vedení, užitečné připomínky a také za čas, který mi věnoval při tvorbě této diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat Všem aktérům, kteří mi byli nápomocni při natáčení videozáznamu - Filipu Šindelářovi, Michalovi Noskovi, Patriku Zitovi a Michalovi Němcovi a také Nadě Ječné za odbornou pomoc při formátování práce.

Multimediální učebnice základních herních činností jednotlivce ve fotbale

Anotace

Tato práce má za účel vytvořit multimediální učebnici s doprovodným textem pro nácvik základních herních činností jednotlivce ve fotbale. Cílem vyhotovené učebnice je vytvořit multimediální podporu pro učitele, trenéry ale i hráče, která bude názornou pomůckou při osvojování těchto činností. Učebnice obsahuje seznam základních herních činností s popisem správného provedení i nejčastějších chyb při jejich realizaci. Video bylo pořízeno v červenci 2019 na fotbalovém hřišti Technické univerzity v Liberci. Účinkujícími byli aktivní fotbaloví hráči odpovídající výkonnostní úrovni. Součástí diplomové práce jsou také zpracované dílčí cíle pojednávající o vývoji fotbalu, jeho pravidlech a účastnících.

Klíčová slova:

fotbal, dovednost, bránění, útočení, učebnice

The football multimedia course book of basic activities for individuals

Annotation

The main purpose of this thesis is to create a multimedia textbook with accompanying text for practicing basic game activities of an individual in football. The main object of this textbook is to create multimedia support for teachers, coaches and players, who will be an illustrative tool in acquiring these activities. The textbook contains a list of basic game activities with a description of the correct execution and most common mistakes in their implementation. The video was taken in July 2019 on the football pitch of the Technical University of Liberec. Performers were active football players on the appropriate level of performance. Part of the diploma thesis is also elaborated partial goals dealing with the development of football, its rules and participants.

Key words: football, skill, defending, attacking, textbooks

Obsah

Seznam zkratk	11
Úvod	12
1 Cíle práce	13
2 Historie fotbalu.....	14
2.1 Předchůdci fotbalu	14
2.2 Světová historie fotbalu	15
2.3 Česká historie fotbalu.....	17
3 Fotbalové soutěže a organizace	19
3.1 Mezinárodní fotbalové organizace.....	19
3.2 Mezinárodní fotbalové soutěže	22
3.3 Struktura českých soutěží.....	26
4 Fotbalová pravidla	29
4.1 Rozhodčí	29
4.2 Hráči	31
4.3 Hrací plocha.....	33
4.4 Hrací doba	34
4.5 Zahájení utkání.....	35
4.6 Přímý volný kop.....	36
4.7 Nepřímý volný kop	36
4.8 Pokutový kop.....	37
4.9 Vstřelení branky	37
4.10 Postavení mimo hru	38
5 Hráčské pozice ve fotbale.....	39
5.1 Brankář	39
5.2 Obránce	39
5.3 Záložník.....	40
5.4 Útočník	40
6 Herní činnosti jednotlivce ve fotbale	42
6.1 Útočné herní činnosti	42
6.2 Obranné herní činnosti.....	56
6.3 Herní činnosti brankáře.....	61
7 Tvorba a úprava videa	74
7.1 Parametry videokamer.....	74

7.2 Natočení, střih a úprava videozáznamů	75
7.4 Tvorba DVD	77
8 Závěr	79
9 Zdroje	80
10 Seznam obrázků	82
11 Seznam tabulek	84
12 Seznam příloh.....	85

Seznam zkratek

AFC - Asian Football Confederation

CAF - Confederation Africaine de Football

CONCACAF - Confederation of North, Central American and Caribbean Association Football

CONMEBOL - Confederation Sudaamericana de Fútbol

ČFL – Česká fotbalová liga

FA - Football Association

FAČR - fotbalová asociace České republiky

FIFA - Fédération Internationale de Football Association

HČ - Herní činnost

HČB - Herní činnost brankáře

ME - Mistrovství Evropy

MS - Mistrovství světa

MSFL - Moravskoslezská fotbalová liga

OFC - Oceania Football Confederation

OHČ - Obranná herní činnost

U „17“ – Under 17

U „19“ – Under 19

UEFA - Union of European Football Associations

ÚHČ - Útočná herní činnost

Úvod

K volbě tématu pro svou diplomovou práci mě vedla skutečnost, že fotbal aktivně hraji již od dětství a je to sport, který vyplňuje podstatnou část mého života. V souvislosti s tím jsem také absolvoval trenérský kurz kategorie “C”. Po získání trenérského oprávnění jsem působil v klubu TJ Jiskra Višňová, z.s., u dorosteneckých kategorií U17 a U19, ze kterých jsem si odnesl mnoho zkušeností, které bych rád zúročil v této práci, společně s těmi, které získávám jako aktivní hráč.

Dalším důvodem, který mě vedl k výběru tohoto tématu, je téma mé bakalářské práce. Ta nese název “Videoučebnice signalizací rozhodčích ve fotbale”. V ní jsem se zabýval problematikou rozhodčích a pravidel ve fotbale, které tvoří základ pro nácvik základních herních činností jednotlivce ve fotbale. Diplomová práce by tak mohla být navázání na práci bakalářskou, protože fotbal nemůže být bez základních herních činností hráčů, stejně jako bez pravidel a signalizací rozhodčích. Obě tyto problematiky si děti osvojují již od raných začátků své fotbalové kariéry. Vytvoření multimediální učebnice je dle mého názoru velké zjednodušení při osvojování. A vzhledem ke zvyšující se oblibě moderní techniky a nedostatku výukového materiálu v této podobě také užitečnou činností.

Diplomová práce obsahuje část teoretickou, ve které jsou zpracovány dílčí cíle práce, tedy historie fotbalu ve světě a v Čechách, fotbalové organizace a soutěže, základní fotbalová pravidla a správné a špatné provedení základních herních činností jednotlivce. Druhou část práce tvoří nosná multimediální učebnice s videozáznamy základních herních činností jednotlivce. Kvůli rozdílnému formátu videozáznamů se však v práci objeví pouze obrázky.

1 Cíle práce

Hlavním cílem této práce je vytvoření multimediální učebnice základních herních činností ve fotbale.

Dílčí cíle práce:

1. Zpracování historie fotbalu
2. Popis základních fotbalových pravidel
3. Rozdělení fotbalových organizací a soutěží
4. Přehled základních herních činností jednotlivce
5. Tvorba a úprava videa

2 Historie fotbalu

2.1 Předchůdci fotbalu

Fotbal je bez pochybností nejpoblárnějším a nejrozšířenějším sportem na světě, což dokládá například publikace ČSÚ z roku 2016, podle které se až jedna třetina sportovně aktivních lidí v České republice věnuje fotbalu. Za kolébku tohoto fenoménu je po právu považována Anglie, kde vzniklo novodobé a pravidly omezené pojetí fotbalu. Cesta, kterou musel tento sport ale ujít, aby se dostal až sem, tedy do své nynější podoby (2019), byla velice dlouhá a sahá do daleké historie a rozmanitých kultur. Pravidla nebyla žádná nebo se s každým územím a pojetím velice lišila a někdy také kolabovala se zákonem (Baddiel, 2003, s. 8-9).

První dochovaná zmínka o kořenech fotbalu pochází ze starověké Číny, konkrétně se jedná o hru zvanou “cchu-t’ü”, která podle domněnek britských antropologů vznikla již mezi 2500 a 2000 let před naším letopočtem. V této době nebyla sepsána žádná pravidla a tak můžeme pouze odhadovat, jakým stylem hra probíhala. Jedna z verzí pravidel povídá o tom, že smyslem hry bylo dostat kožený míč vyplněný peřím a srstí do tzv. branky, která však byla umístěná 10 metrů nad zemí na konstrukci z bambusových tyčí. K dosáhnutí tzv. branky nebo chceme-li gólu, mohlo být použito čehokoli kromě rukou, tedy ramena, hlava, dolní končetiny, hrud’ nebo například záda, tedy obdobně jako je tomu dnes v moderním fotbale. Rozdíl oproti modernímu fotbalu spočíval v tom, že nebyla stanovena pravidla na odebrání míče, hráč tedy mohl použít i sílu a hrubost (vyjma zabití) k odebrání míče. I z tohoto důvodu byla hra součástí výcviku armád, a to nejen v Číně, protože posilovala hráče ve všech ohledech. Hra “cchu- t’ü” nebyla jedinou starou verzí fotbalu, ale s velkou pravděpodobností tedy nejstarší. Mezi další nám známé a dochované hry patřily například “kemari”, což byla japonská verze, která se od té čínské lišila tím, že byla hra hrána jedním týmem a nesoutěživým způsobem. Cílem bylo držet míč ve vzduchu bez dopadu za pomoci jakékoliv části těla, vyjma rukou. Tato hra byla znovu oživena na oslavu sedmnáctého Mistrovství světa ve fotbale konané na území Koreje a Japonska. Další verze byly například řecké “episkýros” nebo římské “harpastum”, které bylo pravděpodobně převzato od řeků a využíváno hlavně za účelem rozvoje síly a obratnosti u římských vojáků. Když se na “harpastum” podíváme dnešními očima, řekli bychom, že tato hra byla spojením fotbalu a rugby, protože cílem bylo dopravit míč na druhou stranu hřiště, s míčem se však nesmělo pohybovat, ale mohly se používat ruce i nohy. Další

zastávkou na této strastiplné cestě fotbalu byla Británie, tedy země zaslíbená, kde se fotbal těšil a také samozřejmě stále těší největší oblibě. Jak se dostal první míč do Velké Británie, má hned několik verzí. Asi nejpravděpodobnější je, že jej s sebou vzali římsí legionáři generála Julia Caesara. Hra s kulatým míčem se na tomto území dostala do povědomí všech a začala se hrát téměř všude. Díky této oblibě se hry s míčem a názvy jako “davový fotbal” nebo “lidový fotbal” začaly vyvíjet do dnešní podoby (Baddiel, 2003, s. 8-9).

Za zlom ve vývoji se považují hned dva prvky, které se dají považovat za zásadní. Tím prvním je začátek používání téměř dokonale kulatého míče, díky čemu mohlo ze hry odejít “pravidlo” používání rukou. Tvar se změnil hlavně díky vynálezu Američana Charlese Goodyeara, který na Světové výstavě ve Francii v roce 1855 představil gumový míč, což byl velký rozdíl oproti míčům z močového měchýře nebo žaludku prasete. Míč byl okamžitě přivezen po Velké Británie a začal se vyrábět míč, který měl shodné parametry s dnešním míčem velikosti 5 (2019). Druhým prvkem byla branka. Údajně první použitá “branka” se objevila v roce 1681 při zápase sluhů dvou pánů a jako branky sloužily vrata a vchod do domu. Tímto vzorem se poté inspirovali hlavně studenti v osmnáctém a devatenáctém století, kde se brankami stávaly nejčastěji dveře od učeben. Těmito dvěma prvky se změnila hlavní podstata hry, tedy cíl a hlavně prostředek ke vstřelení branky a fotbal tak mohl dále vzkvétat (Baddiel, 2003, s. 8-9).

2.2 Světová historie fotbalu

Snaha o organizovaný fotbal, tak by se dalo pojmenovat dění ve fotbale v devatenáctém století. Největší snažení a dokonce pokroky zaznamenávali hlavně studenti jednotlivých anglických univerzit, kteří se snažili sepsat určitá pravidla, aby hře dali řád. Tyto pravidla se však každou univerzitou lišila a nebyla jednotná. Zejména počet hráčů, velikost hrací plochy, hrací čas a nejzásadnější otázka, která dělá fotbal fotbalem, a to zda se smí používat ruce. Roku 1848 se studenti univerzity Cambridge pokusili o soupis prvních pravidel, která by veřejnost přijala. Bylo to hlavně za účelem možnosti srovnání sil s ostatními univerzitami. Povedlo se to tak jen částečně, protože někteří se zkrátka nechtěli rozloučit s používáním rukou. Tomu však dalo přítrž datum 26. října 1863. V tento den došlo ke schůzce zástupců prvních klubů založených v Anglii a sepsali první oficiální a přijatá pravidla, kterými pevně odlišili fotbal od jeho příbuzného sportu - rugby a posunuli fotbal do moderní doby, protože společně

s pravidly vytvořili také první fotbalovou asociaci na světě - Football Association (the FA) (Gifford, 2016, s. 10-11).

S rostoucí oblibou FA, tedy první fotbalové asociace na světě rostl také velký zájem o oficiální mistrovské zápasy a zvyšoval se tlak na funkcionáře asociace, kterými se stávali hlavně absolventi univerzit, které se na společných pravidlech podíleli. Na základě tohoto zájmu tedy roku 1871 vznikl první vyřazovací turnaj, který navrhl tajemník Fotbalové asociace Charles Alcock. Turnaj dostal název "FA Cup", čítal celkem 13 zápasů a stal se nejstarší ligovou soutěží, která dodnes pokračuje. I v dnešní podobě existuje jako pohárová vyřazovací soutěž a probíhá zároveň s anglickou ligovou soutěží. Váha úspěšnosti je určitě na straně ligové soutěže, to ale neznamená, že by pohár neměl prestiž, ba naopak. Atraktivitu tomu dodává také srovnání nejlepších anglických klubů (první liga) s týmy nižších soutěží (druhá a nižší) a finále hrané ve fotbalovém svatostánku - Wembley stadium. Historicky prvním vítězem tohoto prestižního poháru se stal celek Wanderers a před zraky zhruba dvou tisíc diváků mohli jeho hráči zdvihnout jako první nad hlavu tuto trofej (Gifford, 2016, s. 10-11).

Po vzoru Anglie se poté fotbal šířil do všech koutů světa a změnil životy milionům lidí. Jako první se rozšířil do anglických kolonií, což bylo logické, protože právě tam byla přenášena anglická kultura za pomoci zámožských plaveb a právě fotbal se součástí kultury nezvratně stal. Odhaduje se, že jako první fotbal putoval do Jižní Ameriky, kde vznikl i první klub mimo Anglii - Buenos Aires roku 1865. Přítomnost fotbalu na tomto kontinentě způsobilo s troškou nadsázky davové šílenství, která neutichá ani dnes (2019) a fotbal je zde bezpochyby sportem číslo jedna. To potvrzuje hlavně množství mladých talentovaných hráčů směřujících za slávou a penězi do Evropy. Peníze se totiž od roku 1885 staly nedílnou součástí tohoto sportu, konkrétně profesionalismus, který byl legalizován, a od této doby bylo nutností hráčům vyplácet mzdy. Peníze určitě fotbalu jako sportu jak uškodily, tak pomohly. Pomohly zejména proto, že právě kvůli většímu výdělku začaly vznikat další soutěže, tentokrát již ligové, které se hrají formou domácích i venkovních utkání a jsou dlouhodobé. Tou první se stala 22. března roku 1888 Anglická ligová soutěž, která měla získat hlavně více peněz pro platy hráčů a také uspokojit rostoucí touhu diváků a fanoušků po mistrovských utkáních. Po vzoru Anglie vznikaly i v jiných zemích další kluby a také soutěže, čímž si fotbal podmanil takřka celý svět (Gifford, 2016, s. 10-11).

S rozšířením fotbalu do všech koutů světa souvisela i nadcházející událost, která v přechodu z devatenáctého na dvacáté století udělala asi největší pokrok ve

fotbale, tedy věc, která k tomuto sportu nesmazatelně patří. Bylo to založení organizace FIFA na přelomu století, konkrétně roku 1904. Celým názvem se tato organizace jmenuje Fédération Internationale de Football Association a je jednoznačně nejvlivnější organizací ve fotbale. Organizace, která postupně od svého založení po současnost (2019) snaží spojit všechny fotbalové svazy světa. Na počátku všeho, tedy roku 1904, bylo sedm zakládajících svazů - Belgie, Dánsko, Francie, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko, nyní (2019) je to již 211 členských svazů (Gifford, 2016, s. 10-11).

2.3 Česká historie fotbalu

Historie fotbalu na území Čech je rozdílná oproti historii světové. Nejsou dochovány jasné důkazy o jeho počátku, pouze domněnky, které tvoří základ naší fotbalové historie, podle které je “otcem” fotbalu na území Čech prof. Hering, který jako fyzioterapeut působící v Anglii s sebou přibalil na zpáteční cestu tento světový fenomén. Stejně jako všude ve světě, i u nás si fotbal získal ihned velkou oblibu (viz první vzniklé kluby) a začaly se skládat první mužstva, takzvané jedenáctky (Jeřábek, 2007, s. 241).

Historicky první oficiální utkání na území Čech se odehrál 29. září 1887 v Roudnici nad Labem mezi místními veslaři z klubu AC a Sokoly. Po této historické události na sebe nenechaly první české kluby dlouho čekat. Prvním a tedy nejstarším českým klubem se stala SK Slavia Praha (1892), která tak o rok předběhla svého největšího rivala AC Spartu Praha (1893) a také ČSK Uherský Brod (1893). Mezi další vzniklé kluby se řadily také FC Slovácká Slavia (1894), SK Meteor Praha (1896) a například SK Český Brod (1898). Kluby, které v Čechách vznikaly jako první, většinou bývaly studentské spolky, které se realizovaly hned v několika sportovních odvětvích jako například atletika, bruslení nebo již zmíněné veslařství. Souběžně se zakládáním mužstev vznikla také vize organizované soutěže, která se objevila již v roce 1896 a za účasti čtyř mužstev nesla název Mistrovství Čech a Moravy (SK Slavia, AC Sparta, AC Praha, ČFK Kickers). Postupem času se soutěž rozšiřovala a nová mužstva a také do nových koutů naší země (Jeřábek, 2007, s. 241).

Zanikla až roku 1925, kdy ji vystřídala Československá fotbalová liga. I přes název zahrnující celou republiku, se jednalo o souboj pražských klubů, protože rozdíl mezi pražskými a venkovními kluby byl enormní. Proto z počátku stačily pouze boje

uvnitř Prahy. S přibývajícím časem se přidávaly další kluby, konkurenceschopné - SK Kladno, FK Teplitz, SK Židenice a roku 1935 i 1. ČsŠK Bratislava. I přes zvyšující se konkurenci a počet mužstev v Československé fotbalové lize se o tituly dělily dva kluby - SK Slavia Praha a AC Sparta Praha, tedy ty nejstarší. Výjimku, která potvrzuje pravidlo, tvoří pouze ojedinělý titul FK Viktorie Žižkov ze sezóny 1927/1928 (Jeřábek, 2007, s. 241).

V následujících letech (od roku 1938) byl fotbal v Čechách ovlivněn politickými událostmi. Nejprve to bylo období První republiky, kdy z ligové soutěže vypadly kluby z obsazených Sudet, kvůli řešení otázky hranic a chtíči německého pohraničí o odtržení a poté také 1. ČsŠK Bratislava, tedy jediný slovenský zástupce. V roce 1944 byla liga dokonce zrušena, vzhledem k válečnému stavu a další rok se odehrála formou turnaje, který nesl název Pohár osvobození. Počínaje rokem 1948 se struktura fotbalové ligy pod vlivem další totality opět změnila. Jednalo se o systém dvou soutěžních období, tedy jaro a podzim, což v českém fotbale zůstalo do současnosti (2019). Nová totalita však nepřinesla pouze přínosné změny, jako byla tato, ale další, které již přínosné nebyly. Například změny názvů klubů, které měly nově odpovídat příslušnému oboru průmyslového podniku, kdy strojírenské obory nesly název Spartak, chemické Jiskra, zemědělské Sokol, aj.. I struktura zúčastněných klubů se měnila a nebylo pravidlem, že nejvyšší soutěž hrály nejlepší mužstva, ale spíše vybrané a oborově vhodné. Druhá liga společně s divizní soutěží byla zrušena úplně a pod první ligu bylo mnoho krajských přeborů. Veškeré změny ale trvaly pouze do roku 1965, kdy liga a struktura ostatních soutěží dostala svou podobu nazpět. Až do vzniku samostatné české ligy bylo odehráno dalších 47 ročníků a fotbal v Čechách tak mohl dále vzkvétat a budovat širokou základnu pro nadcházející období, kterým bylo právě vytvoření samostatné české fotbalové ligy (Ahoj! Česká republika, 2019).

Česká liga vznikla počínaje ročníkem 1993/1994 a vznikla rozdělením Československa, což mělo za následek i rozdělení fotbalové asociace na Českomoravský fotbalový svaz (ČMFS) a Slovenský fotbalový svaz (SFZ). Historicky první ročník České fotbalové ligy zahájilo 16 mužstev, což platí i dnes (2019), stejně jako systém dvou hracích období - jaro a podzim. V nynější době je pouze přidána nadstavbová část, ve které je vytvořena skupina o titul (6 nejlepších týmů), skupina Evropská liga - Playoff (sedmý až desátý tým) a skupina o udržení (posledních šest týmů). Tento systém byl přejat z lig jiných evropských zemí a aplikován od nynější sezony 2018/2019 (Ahoj! Česká republika, 2019).

3 Fotbalové soutěže a organizace

3.1 Mezinárodní fotbalové organizace

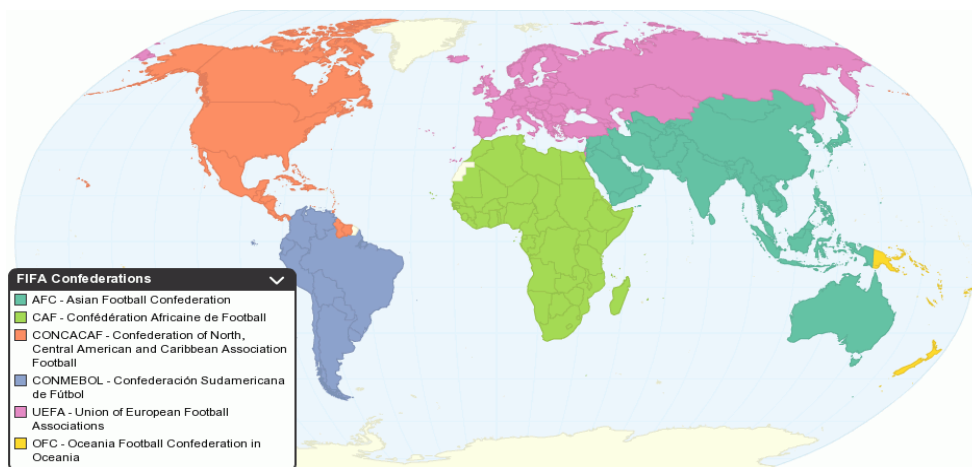
FIFA

Mezinárodní federace fotbalových asociací (Fédération Internationale de Football Association), zkráceně FIFA je skoro synonymem ke spojení současný nebo moderní fotbal. Tato obrovská korporace, která řídí světový fotbal, futsal a plážový fotbal vznikla 21. května roku 1904 při vzrůstající popularitě fotbalu a potřebě vytvoření federace, která by spojovala všechny fotbalové svazy světa. O zásluhy na založení FIFA se dělí hned 7 národních asociací, jakožto zakládajících, které jsou: Belgie, Dánsko, Francie, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko. Zajímavostí přitom zůstává fakt, že Španělská fotbalová asociace byla založena až o několik let později. Součástí zakládajících asociací byl tak pouze Real Madrid, který byl založen již roku 1902 (FIFA, 2019).

Celosvětově je FIFA brána jako symbol fotbalovosti, ale také jako symbol korupce, což tomuto sportu jistě neprospívá. Je hned několik známých korupčních afér, které jsou situovány na přelomu 21. století. Jedná se zejména o korupční aféry týkající se úplatků, vydírání a přisvojování si majetku, což vrhá na celosvětový fotbal stín a FIFA se tak stala v mnoha očích nedůvěryhodnou neziskovou organizací, která má však na mezinárodním poli velké pravomoci ať už politické nebo finanční ve věci vybírání pořadatele soutěží pod záštitou FIFA (FIFA, 2019).

Jelikož FIFA čítá 211 členských asociací, i zástupců v kongresu je 211 a každý má stejné pravomoci, nehledě na velikost či délku členství. Hlavou celé federace je prezident FIFA, který je volen právě kongresem FIFA a v současné době (2019) je to Gianni Infantino. Členské asociace jsou poté dále děleny do větších celků, které odpovídají své příslušnosti ke světadílům: AFC - Asian Football Confederation (Asie), CAF - Confédération Africaine de Football (Afrika), CONCACAF - Confederation of North, Central American and Caribbean Association Football (Severní a Střední Amerika a Karibik), CONMEBOL - Confederación Sudamericana de Fútbol (Jižní Amerika), OFC - Oceania Football Confederation (Oceánie) a pro české fanoušky fotbalu nejznámější UEFA - Union of European Football Associations (Evropa) (FIFA, 2019).

Regionální konfederace

Obrázek 1: Regionální konfederace ve světě

zdroj: Chartsbin, 2011

Tabulka 1: Regionální konfederace světa

zdroj: vlastní zpracování z fifa.com

	Světadíl	Datum založení	Členské státy	Sídlo
AFC	Asie (+ Austrálie)	8. května 1954	46	Kuala Lumpur, Malajsie
CAF	Afrika	8. února 1957	54	Káhira, Egypt
CONCACAF	Severní a Střední Amerika a Karibik	18. září 1961	41	New York City, USA
CONMEBOL	Jižní Amerika	9. července 1916	10	Luque, Paraguay
OFC	Oceánie	15. listopadu 1966	14	Auckland, Nový Zéland
UEFA	Evropa (+ některé státy na hranici s Asií)	15. června 1954	55	Nyon, Švýcarsko

UEFA

Evropanům nejznámější a také nejbližší je logicky regionální konfederace UEFA (Union of European Football Associations), která shromažďuje evropské fotbalové asociace, včetně několika asociací, které územně do Evropy nepatří - Kazachstán (bývalý člen AFC), Izrael (bývalý člen AFC), Turecko Arménie, Gruzie, Ázerbájdžán a Rusko s částí jeho území (UEFA, 2019).

Samotná UEFA vznikla 15. června 1954 (viz tabulka) a její sídlo se postupem času měnilo. Nejdříve to byla Basilej ve Švýcarsku, poté Paříž ve Francii a nynější sídlo připadá městu Bern opět ve Švýcarsku. UEFA je nepochybně největší konfederací s největším vlivem v rámci FIFA a to hlavně díky celosvětové popularitě a síle na klubové úrovni a také množstvím financí, kterými disponuje v rámci pořádání evropských pohárových soutěží. Následek tohoto vlivu a také kvality je vidět při pořádání celosvětových soutěží - Mistrovství světa ve fotbale, kdy nejvíce účastnických míst připadá právě pro země pod správou UEFA (UEFA, 2019).

FAČR

Česká fotbalová asociace (FAČR) je česká fotbalová organizace, která organizuje fotbal a futsal hrající se na území České republiky. Svůj název nese od roku 2011, kdy byl vyměněn název předešlý - Českomoravský fotbalový svaz (ČMFS). Asociace byla založena již 19. října roku 1901 a krátce na to také přijata do Mezinárodní federace fotbalových asociací, roku 1906. Samozřejmě je také jedním z členů regionální federace UEFA, což dává českým klubům právo startovat v evropských pohárech - Liga mistrů UEFA a Evropská liga UEFA, což je ale také dáno koeficientem v porovnání s ostatními evropskými zeměmi. Výsledkem je ten, že na rozdíl od elitních evropských lig se může do Ligy mistrů dostat pouze náš mistr, který ale musí úspěšně zvládnout kvalifikační fázi (FAČR, 2019).

Asociace v čele s předsedou Martinem Malíkem (2019) sídlí v Českém hlavním městě - Praze. Celkem čítá zhruba okolo 3500 fotbalových klubů a zhruba 300 tisíc registrovaných hráčů, čemu také odpovídá struktura a počet fotbalových soutěží hrajících se v České republice (FAČR, 2019).

3.2 Mezinárodní fotbalové soutěže

Mistrovství světa

Jednoznačně nejpopulárnější fotbalovou soutěží v kategorii muži i ženy na světě je Mistrovství světa ve fotbale, oficiálně nazvané FIFA World Cup. Historie této soutěže sahá až do roku 1930, kdy se konalo historicky první MS v jihoamerické Uruguayi. Mistrovství světa se koná každé čtyři roky a předchází jej zdlouhavá kvalifikace, ve které všechny členské země konfederace FIFA zápasí o nyní 32 míst na závěrečném turnaji (od roku 1998 - dříve 28 míst). Popularitu celého Mistrovství světa dokládá porovnání mezi sledovaností finále MS oproti americkému Superbowlu, které bylo vydáno v roce 2018 americkým internetovým portálem the18.com. Rozdíl je nesrovnatelný. I proto, že finále v roce 2018 (počítá se člověk sledující přenos déle než jednu minutu) sledovala více než miliarda lidí na světě, je velký zájem o pořadatelství celého Mistrovství. To je určeno s více než desetiletým předstihem a vždy je o něj sveden velký boj. Hodně probíraným tématem je například pořádání MS 2022 v Kataru, což je i pro samotnou organizaci FIFA poměrně neznámý krok, jelikož je to poprvé, kdy bylo pořadatelství přisouzeno zemi, která v době volby vlastně ani neměla dostatečné zázemí a podmínky zde panující pro fotbal nejsou vyhovující (FIFA, 2019).

Mezi největší lákadla pro pořadatelství MS patří nepochybně cestovní ruch a peníze z něj vedoucí, prestiž a nepochybně také příslib úspěchu na samotném šampionátu, což je velice tradiční. Je téměř “nepsaným pravidlem”, že se hostitelským zemím na šampionátu daří. Například pro Katar úspěch spočívá v účasti na finálovém šampionátu, jelikož hostitelská země je automaticky kvalifikována. To je také pro zemi velké lákadlo, protože je to skutečnost, která pomáhá lokální popularizaci fotbalu (FIFA, 2019).

Vítěz samotného finálového turnaje bojuje o trofej pro mistra světa, která nahradila trofej předchozí. Trofej je ale pro většinu světa “zapovězena”, protože vítězové turnaje se omezují pouze na členy regionálních konfederací UEFA a CONMEBOL, tedy účastníky pocházející z Evropy nebo Jižní Ameriky. Vůbec nejúspěšnější zemí na světě, co do počtu zisku trofejí pro mistra světa, je Brazílie s pěti prvenstvími. Nejúspěšnějšími evropskými zeměmi je shodně Německo a Itálie se čtyřmi prvenstvími. Vůbec prvním vítězem celého MS byla Uruguay v roce 1930, kde zúročila právě proslulé “štěstí” pořadatele a domácí podmínky (FIFA, 2019).

Ženské Mistrovství světa ve fotbale s oficiálním názvem FIFA Women's World Championship je stejně jako v mužském fotbale pořádáný pro všechny asociace pod záštitou FIFA. První ročník se uskutečnil roku 1991 a taktéž se koná každé 4 roky. Na vrcholný turnaj se může skrz kvalifikaci probojovat 23 zemí, přičemž poslední, 24 místo, patří vždy pořadatelské zemi stejně jako v mužském fotbale (FIFA, 2019).

Tabulka 2: MS muži - přehled vítězů

zdroj: Vlastní zpracování z fifa.com

Rok MS	Hostitel MS	Vítěz MS
1930	Uruguay	Uruguay
1934	Itálie	Itálie *
1938	Francie	Itálie
1950	Brazílie	Uruguay
1954	Švýcarsko	NSR
1958	Švédsko	Brazílie
1962	Chile	Brazílie *
1966	Anglie	Anglie
1970	Mexiko	Brazílie
1974	Západní Německo	NSR
1978	Argentina	Argentina
1982	Španělsko	Itálie
1986	Mexiko	Argentina
1990	Itálie	NSR
1994	USA	Brazílie
1998	Francie	Francie
2002	Jižní Korea, Japonsko	Brazílie

2006	Německo	Itálie
2010	JAR	Španělsko
2014	Brazílie	Německo
2018	Rusko	Francie
2022	Katar	USA

(* = finálová účast Československa)

Tabulka 3: MS ženy – přehled vítězů

zdroj: Vlastní zpracování z fifa.com

Rok MS	Hostitel MS	Vítěz MS
1991	Čína	USA
1995	Švédsko	Norsko
1999	USA	USA
2003	USA	Německo
2007	Čína	Německo
2011	Německo	Japonsko
2015	Kanada	USA
2019	Francie	USA

Evropské soutěže

UEFA pořádá, jak již bylo zmíněno výše, mnoho vlastních soutěží, ze kterých profituje velké peníze pro evropský fotbal. Soutěže mají jak charakter klubových, tak reprezentačních. Mezi reprezentačními soutěže se pochopitelně řadí Mistrovství v rámci Evropy, tedy Mistrovství Evropy a pořádá se v různých věkových kategoriích a také

v ženské kategorii. V současné době (2019) je novinkou soutěž s názvem Liga národů UEFA, která nahradila období mimo kvalifikaci na ME, což bylo nejčastěji vyplněno přátelskými utkáními. Systém této soutěže spočívá v rozdělení reprezentací do čtyř výkonnostních skupin po 12, mezi kterými se postupuje a sestupuje. Motivací pro dobré umístění je jednak prestiž pro vítěze celé Ligy, ale také možnost postupu na ME, kdy 8 nejlepších týmů (postupujících z kvalifikace na ME) se mezi sebou posléze utkají o 4 volná místa na ME (UEFA, 2019).

Stejně jako reprezentačních i klubových soutěží pořádajících konfederací UEFA je několik. Největší slávu a prestiž vlastní Liga mistrů UEFA (dříve Pohár mistrů evropských zemí), do které se dostávají pouze výkonnostně nejlepší týmy jednotlivých členských asociací. Historicky první ročník Ligy mistrů se odehrál v sezoně 1955/1956. Z vítězství se radoval španělský Real Madrid, který ve finále konaném v Paříži porazil francouzský celek Stade Reims poměrem 4:3. Posledním vítězem (2019) se stal anglický celek Liverpool, který poměrem 2:0 porazil taktéž anglický celek Tottenham. Výkonnostně druhou nejlepší klubovou soutěží UEFA je Evropská liga UEFA (dříve Pohár UEFA), do které se kvalifikují výkonnostně horší celky oproti Lize mistrů (podle umístění v ligové tabulce předchozího ročníku). Kvalifikovat se lze také vítězstvím v domácím poháru - v České republice v MOLL Cupu (2019). První ročník a tedy založení této soutěže se datuje k sezóně 1971/1972 a prvním vítězem se stal anglický celek Tottenham, který ve finálovém dvojzápase (doma/venku) porazil jiný anglický celek Wolverhampton poměrem 3:2. Posledním vítězem (2019) je opět anglický celek londýnská Chelsea, která v anglickém finálovém souboji porazila Arsenal poměrem 4:1. Poslední významnou klubovou soutěží pořádanou UEFA je Superpohár UEFA, což je souboj mezi vítězem Ligy mistrů UEFA a Evropské ligy UEFA, který se pořádá na začátku dalšího soutěžního ročníku. První ročník se konal v roce 1972 a zvítězil nizozemský Ajax Amsterdam (UEFA, 2019).

Ostatní mezinárodní soutěže

Za další mezinárodní soutěže na reprezentační úrovni lze považovat každé Mistrovství konané v rámci jednotlivých regionálních konfederací, příklad ME v Evropě. Asi nejznámějším Mistrovstvím mimo Evropu je takzvaná Copa America, tedy Mistrovství Jižní Ameriky ve fotbale. Turnaj vznikl již v roce 1916 a řadí se tak mezi nejstarší soutěže ve fotbale. Zajímavostí turnaje je fakt, že zde neprobíhá žádná

kvalifikace a do turnaje je automaticky nasazeno všech deset týmů regionální konfederace CONMEBOL. Jelikož šampionát čítá dvanáct mužstev, jsou další dva účastníci zváni pořadatelskou zemí (například USA, Mexiko, Japonsko). Historicky nejúspěšnější zemí tohoto Mistrovství je Uruguay, zejména díky svým úspěchům v historii (CONMEBOL, 2019).

Mezi další známé Mistrovství patří Africký pohár národů, jehož vznik se datuje k roku 1957. Již podle názvu je patrné, že se jedná o Mistrovství Afriky pod záštitou regionální konfederace CAF, která čítá celkem 54 asociací, ale na vrcholný turnaj se může kvalifikovat “pouze” 16 mužstev (od roku 1998). Historicky nejúspěšnějším mužstvem je Egypt, který se pyšní hned sedmi primariáty. Takovéto Mistrovství se koná v rámci všech regionálních konfederací, nicméně ty již nejsou pro evropského fanouška tolik známé či atraktivní (CAF, 2019).

Co se klubového formátu týče, jistě nejznámější a také nejprestižnější je Mistrovství světa klubů, konající se od roku 2000 (další ročník byl však až v roce 2005). Tohoto turnaje se zúčastňují klubové celky, které vyhraji daný ročník kontinentální klubové soutěže, tedy Ligy mistrů na všech kontinentech. Výsledkem je účast šesti klubů, z každé regionální konfederace FIFA jeden. Vzhledem k finanční a hráčské základně je poměrně “logický” úspěch především evropských a jihoamerických klubů. Žádná jiná regionální konfederace si do této chvíle (2019) triumf nepřipsala, což tak trochu kopíruje tabulku vítězů reprezentačního MS. Nejúspěšnějším klubem tohoto turnaje je španělský Real Madrid, který si zatím (2019) připsal čtyři vítězné trofeje (FIFA, 2019).

3.3 Struktura českých soutěží

Vzhledem k široké fotbalové základně a velké popularitě tohoto sportu v České republice, je i počet fotbalových oddílů a hrajících se fotbalových soutěží vysoký. Vzhledem k celosvětově vzrůstající popularitě ženského fotbalu, i v České republice se toto odvětví fotbalu pomalu rozrůstá. Kvantitě mužstev a soutěží se však ale určitě mužskému odvětví rovnat nemůže (FAČR, 2019).

Struktura mužských fotbalových soutěží v České republice je založena podle velikosti regionu, pro který je pořádána. Výkonnostně nejnižšími jsou tak soutěže pořádané v rámci okresů - tedy III. třída až okresní přebor. Dalším krokem na cestě do první ligy jsou soutěže pořádané v rámci kraje. Ty začínají výkonnostně nejslabší

I. B třídou, přes I. A třídu a vrcholem této “kapitoly” je krajský přebor mužů. Jelikož se Česká republika dělí do 14 krajů, i fotbalových krajů zde nalezneme 14, tedy 14 krajských přeborů. Další dělení je již v rámci Čech a Moravy, kdy každé z regionů má vlastní divize (Čechy - A, B, C, Morava - D, E) a poté také fotbalovou ligu, která zastává funkci třetí nejlepší výkonnostní soutěže v České republice, tedy třetí ligu (ČFL - Česká fotbalová liga, MSFL - Moravskoslezská fotbalová liga). Dalším a posledním stupněm na cestě za “pomyslnou slávou” ve formě televizních utkání jsou celostátní soutěže, které najdeme v České republice dvě (2019) - FORTUNA:NÁRODNÍ LIGA (druhá liga) a FORTUNA:LIGA (první liga), které nesou název podle hlavní sponzora, kterým je pro rok 2019 Fortuna, Sázková kancelář a.s. (FAČR, 2019).

Tabulka 4: Fotbalové soutěže v ČR

zdroj: vlastní zpracování z fotbal.cz

Celostátní soutěže	FORTUNA:LIGA				
	FORTUNA:NÁRODNÍ LIGA				
Soutěže Čech a Moravy	Česká fotbalová liga			Moravskoslezská fotbalová liga	
	Divize A	Divize B	Divize C	Divize D	Divize E
Krajské soutěže	Krajský přebor				
	I.A třída				
	I.B třída				
Okresní soutěže	Okresní přebor				
	III. třída (IV. třída)				

Soutěže žen jsou na tom obdobně jako soutěže mužů, jen kvůli menší základně soutěže začínají až na úrovni soutěží Čech a Moravy, a nejnižší výkonnostní stupeň je tedy divize. I rámci soutěží je počet týmů nižší a není naplněna kapacita jako

v mužském fotbale, tedy 14 až 16 mužstev. Například První liga žen čítá pouze osm mužstev. Juniorské, tedy mládežnické kategorie mužů kopírují strukturu mužů (seniorů) především díky početné hráčské základně (FAČR, 2019).

4 Fotbalová pravidla

Jak již bylo zmíněno v kapitolách výše, první fotbalová pravidla vznikla roku 1862 v Anglii a dala tomuto sportu řád. Stejně jako u ostatních světových sportů, i ve fotbale se pravidla pravidelně mění a dochází k jejich postupným úpravám ve snaze posunout sport kupředu, vyhnout se nejasnostem a zmenšit pochybení lidského faktoru na minimum. Původní znění pravidel obsahovalo pouze deset jasných pravidel, které ve zkratce pojednávají o situacích spojených se vstřelenou brankou, používání rukou a nohou, uvedení míče do hry po vykopnutí mimo hrací plochu a po vstřelení branky, a také dalo základ pravidlu o offsidu, což je pravidlo, které je asi nejspornější a nejdiskutovanější v celém tomto sportu, protože právě zde hraje lidský faktor a oči rozhodčích největší roli. Tato pravidla se pochopitelně postupem času vyvinula a jsou mnohem propracovanější a podrobněji zpracované, a to tak, aby nenastala žádná nejasná situace a vše probíhalo podle pravidel. Asi poslední a nejzásadnější změnou v pravidlech bylo zapojení videotechniky do fotbalu, která pomáhá při řešení sporných a nepřehledných situacích (Gifford, 2016, s. 10-11).

4.1 Rozhodčí

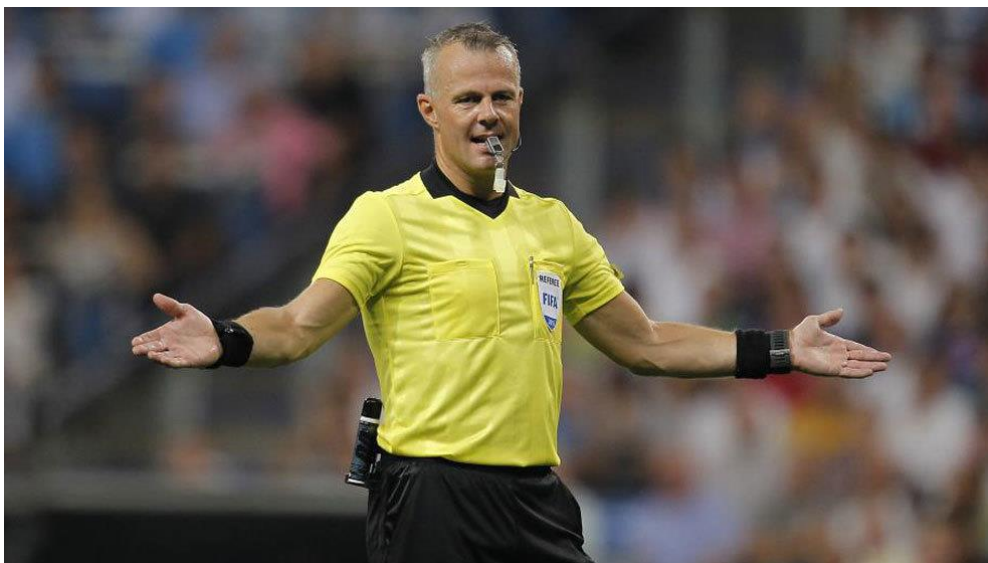
K pravidlům, jako k součásti hry, také neodmyslitelně patří rozhodčí, kteří zápas posuzují. Ti by měli být minimálně tři, tedy hlavní rozhodčí, který se během utkání pohybuje společně s hráči na hrací ploše a poté dva jeho asistenti, tedy pomezni rozhodčí, kteří se pohybují podél obou postranních čar. Každý z pomezních rozhodčích má ale na starosti pouze polovinu hrací plochy a stojí vždy na pravé postranní čáře z pohledu útoku. Je to stanovené tak, aby při jakékoliv nepřehledné situaci stačilo hlavnímu nahlédnout na pravou stranu hřiště pro pomoc od jeho asistentů. Ve vyšších fotbalových soutěžích a na mezistátních fotbalových utkáních je počet rozhodčích vyšší, než je stanoveno požadované minimum. Většinou to bývá šest nebo devět rozhodčích, skládající se z těchto pozic - hlavní rozhodčí, dva pomezni rozhodčí, dva brankový rozhodčí, čtvrtý rozhodčí, hlavní videorozhodčí, dva pomocní videorozhodčí. Paradox v této profesi je ten, že v nejvyšších soutěžích o rozhodčí nouze není, ale v nižších nebo nejnižších soutěžích například v České republice nouze je. Dokládá to nedelegování žádného rozhodčího k soutěžnímu utkání, nebo pouze jednoho a zbylé pozice musí být doplněny laiky, což může někdy vést k neregulérnosti utkání. Tyto situace jsou k vidění

například v III. třídě Libereckého okresu, kde je přítomnost tří rozhodčích už jakýmsi svátkem nebo ojedinělým jevem (Hora, 1999, s. 37-39).

Do kompetencí hlavního rozhodčího patří posuzování hry v souladu se všemi pravidly a on, jakožto hlavní pán na hřišti, má hlavní slovo, tedy nemusí dbát žádných rad a posuzovat pouze na základě vlastních domněnek a vlastních očí. Může však využít rad asistentů na postranních čarách, kteří mimo posuzování offsidů, vykopnutí míčů mimo hřiště a kontroly branek nebo střídajících hráčů mohou pomáhat hlavnímu rozhodčímu při posuzování všech situací, s rozdílem toho, že jejich slovo není konečné. Nově může hlavní rozhodčí požádat také o pomoc systému “VAR”, tedy videozáznamu a většinou při přerušené hře a poté se k přestupku vrátit. I při těchto situacích hlavní slovo připadá jemu, tedy finální verdikt je vyřčen hlavním rozhodčím (Hora, 1999, s. 37-39).

Stejně jako hráči, i rozhodčí mají předepsanou výbavu, která zahrnuje jak dresy, tak ostatní příslušenství, bez kterého by zápas vést nešlo. Dresy rozhodčích by měly být jednotné barvy s tím, že musí být barevně odlišené od hráčských dresů obou mužstev. V nižších soutěžích to není tak striktní a může se stát, že se barva dresů jednotlivých rozhodčích liší. Dres rozhodčích je tvořen trikem, trenkami a štulpnami, pod kterými ale narozdíl od hráčů nemusí mít holenní chrániče. Další součástí výbavy rozhodčích jsou fotbalové kopačky, které jsou totožné s těmi hráčskými, tedy nevyrábějí se odlišně, jako například pro ženy. Dalším příslušenstvím je nepochybně tužka a papír na poznámky o vstřelených brankách, střídáních nebo udělených kartách. Tato psací plocha se nejčastěji skrývá na druhé straně karet, které jsou také jednou ze součástí výbavy rozhodčích. Karty mají žlutou a červenou barvu. Žlutá se nejčastěji nosí v náprsní kapse trička, zatímco červená spíše v zadní kapse u trenek, aby se nepletla mezi ostatní pomůcky a nedošlo tak k omylu, tedy udělení červené místo žluté karty. Jelikož už je ve fotbale při počátečním losu zakázaná “stříhaná”, musí rozhodčí u sebe nosit také minci s dvěma odlišnými stranami, která zaručuje regulérnost počátečního losu nebo losu před penaltovým rozstřelem. Mezi poslední povinné věci patří dále praporky pro pomezí rozhodčí, kterým provádí signalizace směrem k hlavnímu rozhodčímu, hodinky pro stopování hracího času a v neposlední řadě také píšťalka, díky které je rozhodčí slyšet klidně i přes celé hřiště. V nejvyšších soutěžích jsou rozhodčím k dispozici také sluchátka napojené na vysílačky, díky kterým mezi sebou mohou komunikovat pro větší plynulost hry a také hodinky s funkcí “goal line technology”,

které se rozsvítí zeleně ihned, co míč přejde brankovou čáru a měla by být odpískaná branka (Hora, 1999, s. 40).

Obrázek 2: Fotbalový rozhodčí

zdroj: Marca, 2019

4.2 Hráči

Fotbal je kolektivní sport, což znamená, že je hrán v kolektivu. Tento kolektiv je ve fotbale tvořen různým počtem hráčů podle velikosti klubu, od patnácti po například třicet. Důležité ale je, že na samotné utkání nemohou vždy všichni hráči, protože nejen základní sestava, ale i střídačka má pouze omezený počet míst. Základní sestava ve fotbale čítá deset hráčů a jednoho brankáře pro každý tým v utkání, dohromady se tedy po hřišti může pohybovat dvaadvacet hráčů. I zde ale pravidla povolují výjimku, tedy výjimku o minimálním počtu hráčů, se kterými je možno utkání hrát, což se může stát například při vyloučení několika hráčů, při hromadném zranění po vyčerpání střídání nebo při nedostavení se hráčů na začátek utkání (i takové případy fotbal pamatuje). Dle pravidel je minimální počet hráčů jednoho týmu stanoven na šest plus brankář, dohromady sedm hráčů. Když nastane situace, že by mužstvo muselo dohrávat v počtu pět plus brankář, je zápas automaticky předčasně ukončen s tím, že kontumačně vítězí protější mužstvo (Kollath, 2008, s. 132).

Během utkání je dovoleno střídání hráčů, jak již bylo naznačeno výše. Každé mužstvo má právo na zápas nominovat pouze omezený počet náhradníků, kdy se daný počet náhradníků v každé soutěži liší. Důležité je, že trenér mužstva může v řádné hrací době utkání využít pouze tři střídání. Podle nejnovějších pravidel (2019) poté může využít dalšího, tedy čtvrtého střídání v případě prodloužení. Hráč, který ale jednou hrací

plochu opustí a je vystřídán, už nemůže do zápasu znovu vstoupit. Ve fotbale tedy není povoleno “hokejové střídání”, pouze s výjimkou dětských či mládežnických nižších soutěží. Stejně tak nastává výjimka v počtu střídání, kdy nižší soutěže dospělých mohou využívat zvýšeného počtu střídání (pět), aby mohlo být zapojeno co nejvíce hráčů. Střídání hráčů v poli mezi sebou, tedy pouze přesouvání v rámci základní jedenáctky není nijak omezeno a plně v kompetenci trenéra. Výjimku tvoří pouze střídání brankáře za libovolného hráče v poli, ke kterému může dojít až po domluvě s hlavním rozhodčím (Kollath, 2008, s. 132).

Výbava hráčů je podobná té rozhodčovské, což znamená, že je tvořena fotbalovými dresy, skládající se z triků, s příslušným číslem na zádech od 1 do 99, trenek a stulpen, pod kterými na rozdíl od rozhodčích musí mít holenní chrániče. Samozřejmostí jsou fotbalové kopačky, které má hráč na noze. Ty jsou omezeny pouze špunty. Hráč smí nastoupit se špunty umělohmotnými nebo kovovými, tzv. kolíky, které nesmí mít ostrou špičku a také velký rozměr, u kterého by rozhodčí mohl shledat, že by mohl být vůči ostatním hráčům nebezpečný (běžná velikost 11-15 mm). K další výbavě hráčů, která je stále více používána patří funkční prádlo pod dres, které by mělo být shodné barvy jako zbylá část dresu. Naopak hráč nesmí nastoupit do utkání s jakýmkoliv nepřelepeným náramkem, náušnicí nebo například řetízkem, čímž se pravidla snaží zamezit různým řezným ranám během soubojů (Kollath, 2008, s. 132).

Obrázek 3: Fotbalový hráči

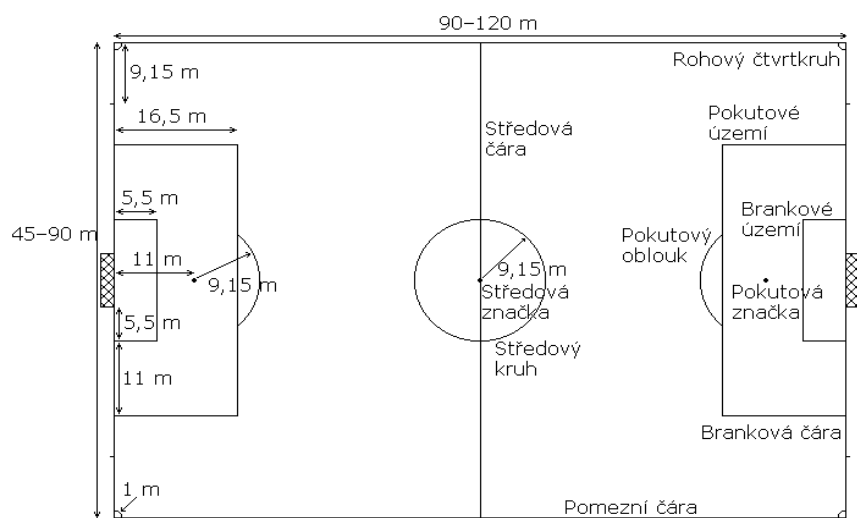
zdroj: WorldFotball, 2019

4.3 Hrací plocha

Hrací plocha fotbalového hřiště je vždy ve tvaru obdélníku a má své specifické rozměry, které ale nejsou pevně stanovené, pouze ohraničené minimem a maximem. Najdou se ale i hřiště, které se svým rozměrem do této škály nevejdou. Při takové situaci musí tým požádat příslušný fotbalový svaz o výjimku, která je zejména v nižších fotbalových soutěžích udělována, což je potom pro některý tým tak trochu povolenou výhodou. Většina hřišť ale stanovené rozměry, které jsou pro délku 90 až 120 metrů, a pro šířku 45 až 90 metrů, splňuje. Na každém konci hrací plochy musí být bílou lajnou (v zimě oranžovou) vyznačena ohraničující čára, kdy u délky mluvíme o brankové čáře a šířky zase o čáře postranní. Dále je na hřišti viditelně vyznačena středová čára, která rozděluje hřiště na dvě stejně velké poloviny. Ve středu celého hřiště se nachází středový kruh o poloměru 9 metrů a 15 centimetrů, který je určený pro rozehru. Na každé půlce je také vyznačeno pokutové území, jehož součástí je pokutový oblouk s poloměrem již zmíněných 9 metrů a 15 centimetrů. Samotné pokutové území má základní rozměr 16 metrů a 50 centimetrů, který se měří pro délku kolmo od brankové čáry a pro šířku vždy od vnitřní strany tyče branky, viz obrázek. I v rámci pokutového území se nachází další charakteristické fotbalové objekty se svými rozměry, tedy brankové území neboli “malé vápno” a značka pro pokutový kop. Pokutová značka se nachází přesně ve středu hřiště, co se šířky týče a je vzdálena 11 metrů od brankové čáry. Je to značka, ze které se provádí tzv. pokutový kop za různé prohřešky bránícího týmu proti pravidlům, nejčastěji za faul nebo hraní rukou. Dalším již zmíněným objektem je brankové území, které je v podstatě malým pokutovým územím a je to prostor, ve kterém je brankář této branky zvlášť chráněný při soubojích s útočníky. Dále se také využívá pro odkopy od branky po překročení míče přes brankovou čáru. Teto území má rozměry 5 metrů a 50 centimetrů do délky fotbalového hřiště a 5 metrů a 50 centimetrů do šířky hřiště, měří se ale na každou stranu vždy od příslušné tyče a její vnitřní strany (viz. obrázek). Poslední velice důležitou věcí v pokutovém území je branka, kterou brankáři střeží. Ta již od historie (viz výše) neodmyslitelně k fotbalu patří a její rozměry se v průběhu vývoje této hry měnili. Současná podoba branky (2019) nese rozměr 7 metrů a 32 centimetrů na šířku a 2 metry a 44 centimetrů na výšku. Tyče, které branku ohraničují, nesou nejčastěji bílou nebo stříbrnou barvu a mají kulatý obvod. Branka je samozřejmě vybavena také sítí, která musí být upevněna k zemi

tak, aby skrz ní míč nepropadával a mohlo tak jednoznačně dojít k posouzení branky (Kollath, 2008, s. 131).

Do rozměrů hrací plochy patří také rohový čtvrtkruh, ze kterého se zahrávají rohové kopy. Tento čtvrtkruh má poloměr 1 metr, jeho důležitost spočívá v tom, že hráč rozehrávající rohový kop si může postavit míč kamkoliv na tento čtvrtkruh, včetně jeho lajny a nemusí tak rozehrávat přímo z brankové čáry. Ve středu čtvrtkruhu musí být zapíchnuté praporky na tyči pro lepší rozeznání, jestli míč přešel přes čáru postranní nebo brankovou (Kollath, 2008, s. 131).

Obrázek 4: Rozměry hrací plochy

zdroj: Rozměry-velikosti, 2019

4.4 Hrací doba

Hrací doba je fotbalovými pravidly přesně stanovená, ale v podstatě vždy utkání trvá různou dobu. Když jde o mistrovské utkání, tedy utkání, které podléhá pravidlům a příslušnému stavu, hrají se vždy dva poločasy, které trvají 45 minut hrubého času, což znamená, že se čas nestopuje při přerušené hře jako například v hokeji nebo futsalu, které jsou oddělené 15 minutovou přestávkou. Specialitou fotbalu je ale tzv. nastavený čas, který je výhradně v kompetenci hlavního rozhodčího. To je čas, který se přidává na konci každého poločasu nad rámec základní hrací doby. Přidaný čas není nijak omezen, ale při plynulé hře to není více jak 3 minuty. Bývají však také výjimky. Například dlouhé ošetřování hráčů nebo dokonce čekání na příjezd sanitky, zdlouhavá porada s videorozhodčím, špatná viditelnost na hrací ploše zásluhou diváků nebo například vyšší moc, tedy špatné počasí. Při těchto situacích může rozhodčí

nastavit mnohem více minut než je obvyklé nebo dokonce přerušit zápas a dohrávat jej později (Kollath, 2008, s. 132).

V ligových soutěžích může utkání skončit i za nerozhodného stavu. Při pohárových, tedy vyřazovacích soutěžích zápas nebo dvojzápas remízovým stavem skončit nemůže, proto je ve fotbale i připravená alternativa prodloužení nebo pokutových kopů, které se řadí také do hrací doby utkání. Prodloužení je opět hráno na dva poločasy o 15 minutách, mezi kterými je zhruba 5 minutová pauza na občerstvení. Dříve se objevovaly alternativy, které se nazývaly prodloužení na zlatý nebo stříbrný gól. Zlatý gól, znamenal, že po vstřelení první branky v prodloužení okamžitě končilo utkání, stříbrný gól pro změnu to, že po vstřelení branky se dohrával příslušný poločas prodloužení. S touto alternativou se setkala i Česká reprezentace na EURU 2004 v Portugalsku v semifinále. Ihned po mistrovství se tato alternativa zrušila. Když utkání nerozhodne ani prodloužení, nastávají pokutové kopy. Před pokutovými kopy musí proběhnout los kapitánů jako před utkáním a to, na jakou branku se budou pokutové kopy zahrávat, a který tým bude první zahrávat. Poté se kope na každé straně 5 penalt, které když nerozhodnou, přidávají se další, ale už pouze po jedné a to v režimu tzv. náhlé smrti, tedy že každá série může ukončit utkání (Kollath, 2008, s. 132).

4.5 Zahájení utkání

Fotbalové utkání vždy začíná společným nástupem obou základních jedenáctek, které před nástupem rozhodčí zkontroluje, tj. jestli mají předepsané vybavení a nemají na sobě žádné kovové doplňky (řetízky, náramky, náušnice). Po nástupu a podání si rukou musí proběhnout úvodní los, kterého se účastní všichni tři rozhodčí a oba kapitáni mužstev. K losu se většinou využívá mince, kterou má u sebe rozhodčí. Vítěz úvodního losu si poté může vybrat branku, na kterou bude první poločas zápasu útočit. Druhý tým má výhodu úvodního výkopu v prvním poločase. Po přestávce si obě družstva mění strany a také výhodu úvodního výkopu. Úvodní výkop však nenastává pouze na začátku každé hrací poloviny, nýbrž také po každé dosažené brance, kdy rozehrává mužstvo, které branku obdrželo (Hora, 1999, s. 59).

4.6 Přímý volný kop

Přímý volný kop neboli rozehrání hry nastává po porušení pravidel fotbalu hráčem. K porušení pravidel dochází nejčastěji nepovolenou hrou, tedy nečistému podebrání balónu nebo omezení soupeřícího hráče ve hře. To může nastat hned v několika možných případech: při kopnutí, podražení, vražení, udeření, držení nebo tahání soupeře za dres v pokusu o bránění. Tyto přestupky poté mohou být také rozhodčím ohodnoceny příslušnými kartami, podle ohrožení zdraví soupeře či podle nadějnosti vyvíjející se šance. První možnou volbou je tzv. žlutá karta, kterou rozhodčí uděluje za přestupky, které maří slibně vyvíjející se šanci či při opakovaném porušení pravidel jedním hráčem. Druhou alternativou pro rozhodčího je tzv. červená karta, kterou rozhodčí uděluje za nebezpečné zákroky, které vážně ohrožují zdraví hráčů či při zmaření brankové příležitosti. Když nastane situace, že hráč obdrží druhou žlutou kartu v zápase, je to automaticky červená karta. Tyto situace ale mohou nastat také při snaze o útok, potom se to nazývá útočný faul. Přímý volný kop se může rozhrávat jak z útočné, tak obranné poloviny a nese název přímý, protože bezprostředně z něj, bez doteku jakéhokoliv jiného hráče, může padnout branka a bude v souladu s pravidly (Hora, 1999, s. 95).

4.7 Nepřímý volný kop

Nepřímý volný kop je způsob rozehry, který jak již z názvu vyplývá, nemůže být rozehrán přímo na branku bez doteku jiného hráče. Při této rozehrávce musí balón po cestě do branky zaznamenat alespoň dva doteky od dvou různých hráčů. První dotek od rozehrávajícího hráče, druhý od druhého hráče, který ale může být i soupeřův, tedy bránícího hráče, který si nešťastnou náhodou míč do sítě srazí. Nepřímý volný kop se zahrává v situacích, kdy dojde k porušení pravidel a to způsoby: nesportovní chování hráčů, nebezpečná hra vysokou nohou, offside nebo při "malé domů", což je nahrání vlastnímu brankáři, který míč chytne do rukou. To fotbalová pravidla nepovolují a nepřímý volný kop se následně zahrává v pokutovém území z místa, kde brankář míč do ruky chytil. I v rámci odpískání nepřímého volného kopu může rozhodčí udělit hráči jednu z karet. Velice často se stává, že zejména při nesportovním chování (urážky rozhodčího) je udělena rovnou červená karta (Hora, 1999, s. 95).

4.8 Pokutový kop

Pokutový kop je také rozehra, ze které může přímo padnout gól do soupeřovi branky za pomoci jednoho doteku. Aby byl pokutový kop odpískán, musí být rozhodčí přesvědčen o tom, že došlo k porušení pravidel o přiměřené hře od bránícího hráče vně pokutového území. Poté je nařízena rozehrávka z pokutové značky ze vzdálenosti 11 metrů od branky. Základní pravidla stanovují, že brankář čelící pokutovému kopu nesmí překročit brankovou čáru dřív, než se exekutor dotkne míče. Zároveň ostatní hráči také nesmí vkročit do pokutového území před dotykem do míče. Poslední z pravidel o pokutovém kopu říká, že hráč rozehrávající tento kop, nesmí zahrát svůj druhý dotek bez doteku jiného hráče, tedy při odrazu od brankové konstrukce, nesmí dorážet ten samý hráč, pouze po doteku brankáře nebo jiných hráčů. Pokutový kop může být také rozehrán přihrávkou směřující dopředu a poté být doražen jiným hráčem (Hora, 1999, s. 101).

Obrázek 5: Pokutový kop

zdroj: FOX Sports, 2018

4.9 Vstřelení branky

Fotbal je kolektivní sport, který vyhrává to mužstvo, které vstřelí v zápase více branek. Ve většině situací je jasné, kdy je branky dosaženo a kdy ne, jsou ale také situace, které tak přehledné nejsou. Ke vstřelení branky dochází vždy, když je míč celým svým objemem za brankovou čárou a je za čárou (do sítě) dopraven v rámci pravidel, tedy nohou nebo jinou částí těla, vyjma ruky. Ve fotbale jsou ale standardní situace (uvedené výše), ze kterých branka neplatí (Hora, 1999, s. 66).

Branka platí, když je míč rozehráván z (bez žádného dalšího doteku): přímého volného kopu, pokutového kopu, rohového kopu, kopu od branky, výkopu od brankáře. Branka neplatí, když je míč rozehráván z (bez žádného dalšího doteku): autového vhazování, nepřímého volného kopu (Hora, 1999, s. 66).

4.10 Postavení mimo hru

Offside, počestěno na “ofsajd” je jedno z nejdiskutovanějších pravidel v celém fotbale. Je to pravidlo, které společně s fauly nejvíce podléhá lidskému faktoru a rychlosti reakce rozhodčích, v tomto případě postranních rozhodčích. Pravidlo je definováno tak, že žádný z útočících hráčů na soupeřově polovině nemůže stát za posledním obráncem v době započetí přihrávky od spoluhráče. Přesněji řečeno, útočící hráč za sebou musí mít vždy dva bránící hráče (včetně brankáře) mužstva. Jedinou výjimku tvoří situace, při kterých směřuje přihrávka dozadu, tedy od soupeřovy branky, při kopu od vlastní branky, z autového vhazování nebo z exekuce rohového kopu. V těchto případech hráč může v postavení mimo hru stát a následně pokračovat v akci. Úkolem postranních rozhodčích je tedy při každém útoku stát v pomyslné lajně s posledním bránícím hráčem a tyto situace posuzovat, často se ale stává, že rozhodnutí rozhodčích bývá chybné. Po odpískání offsidu je rozehráván nepřímý volný kop z místa přestupku (Hora, 1999, s. 70).

5 Hráčské pozice ve fotbale

S herními činnostmi jednotlivců úzce souvisí hráčské pozice ve fotbale, neboť každý post na hrací ploše s sebou nese určitá specifika a každý má jinou úlohu. Základní sestava se skládá vždy z deseti hráčů a jednoho brankáře. Trenéři a jejich realizační tým mají právo na každé utkání nebo během něj změnit formaci týmu, tedy složení základní jedenáctky z různých hráčů mající na své soupisce. Za základní hráčské pozice ve fotbale se považují posty brankáře, obránce, záložníka a útočníka. Každý post lze ještě dále dělit nebo jím přiřadit určité speciální funkce, když ale tým začne zápas ve složení 5-4-1, lze očekávat, že zvolená taktika je ryze obranná a budou tedy převládat obranné herní činnosti jednotlivců (Kreuziger, 2015, s. 43-57).

5.1 Brankář

Fotbalový brankář je poslední záchranou svého týmu mezi soupeřovým útokem a vlastní brankou a je jedním z nejdůležitějších členů celého týmu. Jako jediný hráč na hrací ploše smí ve vlastním pokutovém území použít pro získání kontroly nad míčem libovolného segmentu těla, tedy u rukou. To je výsada, který má pouze brankář nebo hráč, který ho nahradí za situace, kdy se brankář zraní nebo je vyloučen a na střídačce týmu není žádný náhradní brankář. Potom místo něj může nastoupit do branky jeden z hráčů a přejímá jeho pravomoc. Mezi základní vlastnosti dobrého brankáře patří odvaha, rychlé reakce a reflexy a také dobré soustředění na hru, protože se také může stát, že brankář většinu zápasu nemá žádnou práci a poté vše záleží na jeho činnosti v jedné situaci (Mulqueen, Woitalla, 2011, s. 2-10).

5.2 Obránce

Obránce je další obranný fotbalový post, který se nachází ve formaci bezprostředně před brankářem a má za úkol řešit hlavně útočné snažení soupeře, tedy bránit mu. Jak již bylo zmíněno, obránců může v sestavě nastoupit různý počet, od 3 (používané zejména v historii) po 5-6, podle zvolené taktiky. V moderním fotbale (2019) se rozlišuje několik druhů obránců - střední, krajní, "wingback", které mají své dílčí úkoly. Zejména krajní obránci se nyní (2019) používají pro maximální podporu útoku, a tak je velice běžné nastupovat v systému s pěti obránci, kde vždy dva krajní slouží jako obránci při obranné činnosti a jako krajní záložníci v útočné herní činnosti.

Vyplňují tak prostor podél obou lajn od svého po soupeřovo pokutové území. Bývají to zejména technicky a rychlostně nadaní fotbalisté, čímž se liší od středních obránců. Ti se nazývají jako tzv. stopeři, kteří mají většinou ryze obranné činnosti s podporou útoku při standartních situacích, kde využívají svých specifických anatomických a individuálních herních dovedností - výška a výskok - pro hlavičkování. V obranné herní činnosti jsou důležitými předpoklady přehled, komunikativnost a spolupráce, zodpovědnost a také klidná a spolehlivá rozehra, protože bývají většinou pod tlakem útočníků a právě u nich začíná většina útoků vlastního týmu (vyjma při dlouhém odkopu od branky). Velice často se ve fotbale stává, že kapitán týmu bývá člen obranných řad, tedy z řad brankářů nebo obránců, především pro jejich zodpovědnost (Kreuziger, 2015, s. 44-48).

5.3 Záložník

Záložník je fotbalová pozice, která vytváří jakousi spojku mezi obrannou a útočnou řadou týmu. Z toho je velice snadné odvodit hlavní úlohu těchto hráčů, což je transport míče ze zadních do předních řad týmu a s ním vzniklá i podpora útočného snažení. Není tedy divu, že důležitost těchto hráčů je nesmírná a stále více roste. Tuto skutečnost dokládají například ceny hráčům na "fotbalovém trhu", kdy členové útočných řad (záložníci a útočníci) nosí mnohem vyšší cenovku než například obránci a brankáři (2019). I záložní řadě se rozlišuje několik druhů záložníků, podle jejich hlavní práce a prostoru, na kterém na hřišti operují. Jsou to záložníci střední, kteří se dělí na obranné a útočné, operující většinou na středu fotbalového hřiště, co se šířky fotbalové plochy týče, a poté záložníci krajní, operující na stranách hřiště (z pohledu šířky). Jak již bylo zmíněno, někdy jsou tyto hráči nahrazeni krajními obránci a použiti spíše v útočné řadě. Záložníci bývají z týmu ti hráči, kteří oplývají největším citem na míči a vytváří územní převahu a dominanci na míči, díky čemuž jsou častými asistenty branek, a to jak z centrů nebo také z průnikových přihrávek (Kreuziger, 2015, s. 48-52).

5.4 Útočník

Útočník nebo také jinak řečeno forward je hráč, nacházející se nejbliže k soupeřově brance, tedy v poslední linii týmu. Stejně jako u předchozích postů, lze už z názvu odvodit, jaká role tomuto hráči v týmu připadne - útočit a také střílet branky, což je nejdůležitější věc ve fotbale, jelikož se hraje na góly. Tito hráči bývají

“chladnokrevní zabijáci” a to ve smyslu zakončení vlastních šancí uvnitř pokutového území soupeře. Důležitou vlastností tedy bude jednoznačně přesnost střelby, zakončení a také dobrá prostorová orientace, kvůli výběru místa a načasování náběhu. Počet útočníků v týmu může být libovolný, od jednoho po tři. Více hráčů v této linii už je pouze ojedinělé a dochází k tomu pouze na konci utkání při dotahování skóre. Když je útočník pouze jeden, předpokládá se velká podpora záložní řady a tento hráč má za úkol hlavně podržet míč nebo se prosadit při brejkových (protiútočných) situacích. Když jsou v týmu dva, jsou to dva klasičtí útočníci, kteří se ale mohou svými vlastnostmi lišit. Ideální příklad tohoto typu byli čeští reprezentanti Jan Koller a Milan Baroš, kteří měli úplně jiné přednosti, ale navzájem se skvěle doplňovali a spolupracovali, což je stěžejní. Nejčastěji využívaným rozestavením v nynější době (2019) je formace se třemi útočníky, což spočívá v tom, že uprostřed je klasický střední útočník, který operuje mezi stopery a na krajích tzv. křídla, nejčastěji symbolizování hlavně rychlostí a výborným driblinkem, díky kterému si dokáží vytvořit pozici pro střelu nebo připravit šanci právě pro středního útočníka. Útočníci jsou nejdražším zbožím na přestupovém trhu, kdy nynější rekord drží brazilský fotbalista Neymar da Silva Santos Júnior, který putoval ze španělské Barcelony do francouzského Paris Saint-Germain za částku 222 milionů euro (Kreuziger, 2015, s. 52-57).

6 Herní činnosti jednotlivce ve fotbale

Průběh fotbalového zápasu je taktický boj dvou proti sobě hrajících týmů, které aplikují předem připravené strategie a to jak útočné, které se používají při hře tzv. na balónu, a také obranné, které se aplikují naopak při tzv. hře bez míče ve snaze zabránit soupeři ve vstřelení gólu a také ve snaze odebrání míče. Tím můžeme rozdělit základní herní činnosti hráče na útočné (ÚHČ) a obranné (OHČ). Třetí kategorií jsou tzv. herní činnosti brankáře (HČB), které se aplikují při samotném ohrožení vlastní branky a aplikuje je samotný brankář, který je nedílnou součástí týmu (Votík, 2016, s. 67).

6.1 Útočné herní činnosti

Oproti dvěma předešlým skupinám herních činností hráče, tedy obrannými a herními činnostmi brankáře, které mají zabránit ke vstřelení branky soupeři, útočné herní činnosti je skupina dovedností, díky kterým má mužstvo branku vstřelit. Jelikož se stejně jako na obraně i na útoku podílí celé mužstvo, i útočné herní činnosti mohou a také musí umět používat všichni hráči mužstva. Při výjimečných situacích i brankář (Votík, 2016, s. 68).

I přesto, že pro útočné herní činnosti a celkově pro útočné snažení týmu je potřeba, aby daný tým měl míč pod kontrolou, není vždy nutné, aby měl hráč aplikující útočnou herní činnost míč. Z toho důvodu se i ÚHČ dělí na dvě podskupiny, tedy **útočné herní činnosti s míčem a útočné herní činnosti bez míče**. Kombinací aplikace těchto dvou podskupin ÚHČ potom dávají za vznik útočným herním kombinacím, které si hráči osvojují na tréninku (Votík, 2016, s. 68).

Útočné herní činnosti s míčem -

- A. Vedení míče
- B. Přihrávání
- C. Obcházení soupeře
- D. Střílení
- E. Zpracování míče

Útočné herní činnosti bez míče -

- A. Nabíhání
- B. Uvolňování

Útočné herní činnosti s míčem

Jak již z názvu vyplývá, tato podkapitola pojednává o útočných herních činnostech s míčem, k vykonávání kterých je zapotřebí, aby měl hráč míč ve svém držení. Tato skupina herních činností jednotlivce je stěžejní a jsou to dovednosti, které se učí již od útlé dětské kariéry a je na ně kladena největší důležitost, protože je to základem výbavy všech hráčů, protože tyto činnosti nejsou nijak specializované a odlišné pro různé posty na hřišti. Všichni hráči je využívají stejně (Votík, 2016, s. 68).

A. Vedení míče

Útočná herní činnost vedení míče jednodušeji řečeno odpovídá termínu běh a současné ovládnutí míče, tedy opakování kopnutí před sebe, doběhnutí míče a opět kopnutí. Na první pohled jednoduchá a automatická věc, opak je ale pravdou. Jelikož útočící hráči nemají na hrací ploše dostatek volného prostoru, je nutné využívat všechny možné způsoby vedení míče a také udržovat vzdálenost nohy a míče pokud možno co nejmenší, aby se nevytvořilo příliš mnoho času a prostoru pro odebrání míče branicím hráčem, tedy mít míč neustále pod kontrolou. Během provádění vedení míče je také nutné, aby hráč nejen sledoval míč, ale také prostor před sebou a dokázal během toho pracovat i tělem, náklony do stran pro zmatení soupeře, a také měnil směry běhu s míčem (Votík, 2016, s. 100-104).

Útočná herní činnost vedení míče je velice obtížná dovednost, zároveň ale základní pro každého fotbalistu. Je využívána velice hojně, protože je to jediná možnost postupu s míčem, když není volný žádný spoluhráč. Vedení míče se rozděluje na různé styly, které souvisí s rychlostí běhu, která je přitom aplikována. Prvním stylem je za pomalého běhu, kdy dochází k posouvání míče o malé vzdálenosti a zároveň se míč příliš nevzdaluje od hráčových nohou. Pro tento způsob tzv. driblingu se využívá nejčastěji **vnitřní část chodidel**, tedy placírka a vnitřní nárt. Rychlejším způsobem vedení míče je poté vedení za pomoci **vnější částí chodidel**, tedy vnějšího nártu vzdálenější nohou. Nejrychlejším způsobem vedení míče je poté **vedení přímým nártem**, které se využívá v maximálních rychlostech, které je hráč s míčem schopen vyvinout. S rostoucí rychlostí vedení míče se pochopitelně zvětšuje také vzdálenost předkopnutí před sebe (Votík, 2016, s. 100-104).

Vedení míče vnitřní částí chodidel

je využíváno ve zhuštěném prostoru za menší rychlosti běhu pro svou bezpečnost a kontrolu. Je žádoucí při tomto driblingu používat obě nohy, aby byl míč neustále krytý. Samotná realizace poté vypadá tak, že po došlápnutí opěrné nohy se druhá, tedy švihová noha vytáčí směrem vnitřní části k míči tak, aby mohla právě vnitřní částí posunout míč šikmo dopředu směrem k druhé noze. Poté se práce obou nohou vymění (Votík, 2016, s. 100-104).

Vedení míče vnější částí chodidel

je způsob, který se využívá v méně zhuštěném prostoru, kde má hráč již čas a prostor k rozběhnutí se s míčem. Tento styl je využíván díky tomu, že umožňuje dobré krytí míče a je možné míč vést pouze svou dominantní nohou. Vytváří také dobré podmínky pro zaseknutí míče směrem pod sebe vnější částí chodidla, což hráči umožní nejrychlejší prudkou změnu směru. Samotná realizace poté na rozdíl od vedení vnitřním nártem vypadá tak, že se švihová noha vytáčí na opačnou stranu, tedy vnější částí směrem k míči a také se mírně sníží špička. Při tomto stylu není nutné vytočení v takovém úhlu, jako u vedení míče vnitřní částí chodidla díky snížené špičce (Votík, 2016, s. 100-104).

Vedení míče přímým nártem

je nejrychlejší technika, jak míč vést. K využití této techniky je ale zapotřebí jednak volný prostor a také vyvinutí největší možné rychlosti hráče. Jelikož jde o maximální rychlost hráče, hráč se za danou vzdálenost dotkne míče méněkrát než u výše zmíněných způsobů vedení, tedy nemá míč tolik pod kontrolou. Provedení vypadá tak, že se noha již nevytáčí, ale pouze před došlápnutím na zem ve stavu snížené špičky předkopne míč dopředu ve směru běhu hráče. Je možné to opakovat při každém došlápnutí nohy nebo pouze dominantní nohy, ve hře se ale využívá nejčastěji mnohem méně doteků (Votík, 2016, s. 100-104).

Nejčastější chyby útočné herní činnosti vedení míče

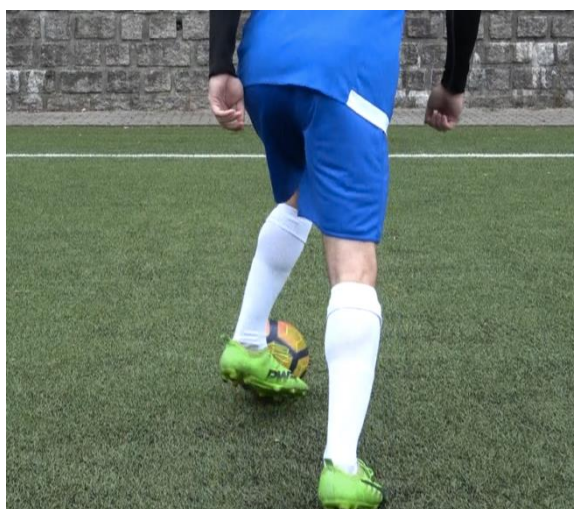
- Přílišné předkopnutí míče - ztráta kontroly
- Špatné krytí míče
- Špatná volba způsobu vedení míče
- Nedostatečné vytočení chodidla - jiný než požadovaný směr dráhy míče

Obrázek 7: Vedení míče vnitřním nártem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 6: Vedení míče přímým nártem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 8: Vedení vnějším nártem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

B. Přihrávání

Přihrávání je základní herní činností pro všechny hráče fotbalu, protože zdokonalováním této herní činnosti zdokonaluje hráč svou kopací techniku, která ovlivňuje veškerou práci nohou s míčem. Přihrávky jsou velice často využívány, protože je to nejjednodušší způsob, jak se posouvat na hracím poli se zapojením více hráčů než jednoho. Populární je v tomto směru pojem “TIKI-TAKA”, čímž se označuje styl opakovaných krátkých přihrávek a ovládní míče jedním týmem, jehož průkopníkem je FC Barcelona (Votík, 2016, s. 70-85).

Útočná herní činnost přihrávání se využívá na různé vzdálenosti, jak již bylo zmíněno výše. Tedy na **krátkou vzdálenost přihrávkou po zemi**, či na **delší**

vzdálenost přihrávkou vzduchem. To však není jediné dělení přihrávek. Dalším dělením je podle části nohy či těla, kterou je přihrávka provedena - **vnitřní, přímý, vnější nárt, placírka, hlava, hrud'** (hlava a hrud' je využíváno ja sklepnutí pro spoluhráče). Posledním možným způsobem dělení přihrávek je podle toho, jakým dotekem je přihrávka provedena, tedy **přihrávka z prvního doteku, "z voleje"** nebo druhým či dalším dotekem, tedy **po zpracování**. Rozdílem těchto dvou stylů je síla, kterou do přihrávky musí hráč vložit, protože při přihrávce z prvního doteku se síly působící na míč sčítají, tudíž je zapotřebí mnohem menší síla než u přihrávky po zpracování (Votík, 2016, s. 70-85).

První fází celé nahrávky je přistoupení k míči a nápřah kopací nohy. Před nápřahem je důležité umístění stojné nohy vedle míče se špičkou směřující ve směru dráhy míče. Po umístění stojné nohy probíhá nápřah, pro který je nejčastěji uváděn úhlem zhruba 30 stupňů pro dostatečné zhoupnutí nohy. Druhou fází představuje kontakt s míčem, při kterém je důležité správně vytočit nohu, která míč zasáhne podle toho, jakou částí nohy jej zasáhnout chceme. Důležité je také, kam danou částí nohy míč zasáhneme, kvůli následné rotaci, kterou míči předáváme - viz kapitola 5.1. Poslední fází je fáze po kontaktu s míčem, kde je důležité udržet pohyb nohy, protože délka následného pohybu nohy nám určuje razanci, kterou míči předáváme. Důležité je také sledovat míč po kontaktu s nohou pro orientaci ve hře. Následně dochází k došlápnutí a dalšímu pohybu ve prospěch hry (Kreuziger, 2015, s. 76-79).

Nejčastější chyby útočné herní činnosti přihrávání

- Špatné místo kontaktu míče s nohou - nepřesnost
- Špatné umístění stojné nohy - blízko či naopak daleko od míče
- Krátký nápřah nebo protažení - špatná vzdálenost pohybu míče
- Špatně zvolená část chodidla - nežádoucí rotace

Obrázek 10: Krátká přihrávka
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 9: Dlouhá přihrávka
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

C. Obcházení soupeře

Útočná herní činnost obcházení soupeře navazuje na ÚHČ vedení míče, protože je pochopitelné, že k obcházení soupeře hráč potřebuje určitou rychlost, mnohdy vyšší než obránce a vše musí probíhat za držení míče útočícím hráčem. Do skupiny obcházení soupeře tak nepatří jen různé kličky, ale také klamaní tělem či náhle změny směru v rámci vedení míče. V tréninku to v praxi vypadá tak, že po úspěšném zvládnutí vedení míče různými způsoby dochází k nácviku obcházení hráče společně s vedením míče. Je důležité podotknout, že útočící hráč má v těchto případech nespornou výhodu, což je postavení obránce zády ke směru pohybu útočníka, či bočně. Po provedení kličky či změně směru by měl mít útočník tedy vyšší rychlost a k míči se i v případě dlouhé kličky dostat dřív než bránící hráč (Votík, 2016, s. 105-113).

Do skupiny **útočných herních činností obcházení soupeře** se zahrnují i techniky jako zaseknutí nebo otočení, což ale není úplně v souladu s názvem podkapitoly, protože při zaseknutí se útočící hráč nedostane přes bránícího hráče směrem k útočné brance. Nejjednodušší rozdělení ÚHČ obcházení soupeře je tak pouze do dvou skupin, které představují **krátké kličky** a **dlouhé kličky** (Votík, 2016, s. 105-113).

Krátká klička

je obcházení soupeře s neustálým kontaktem s míčem a minimálním předkopnutím do směru pohybu. Pro tyto kličky není tolik zapotřebí rychlosti běhu nebo vyvinutí vyšší rychlosti běhu než soupeř, ale rychlost práce nohou s míčem v kombinaci s klamáním tělem. Při provedení to vypadá tak, že útočící hráč v běhu s míčem snižuje ramena do stran, na což bránící hráč reaguje posunutím do jedné či druhé strany. Takové náznaky lze kombinovat a obránce tak “rozhoupat” a poté využít momentu překvapení a vyrazit do jedné či druhé strany. Další možností je poté kombinovat náznaky tělem s náznaky unožení do strany, či pouze přešlápnutí míče. V poslední fázi je potom provedena tzv. vnitřní klička, kterou hráč provádí vnitřní stranou chodidla směrem pod sebe, či tzv. vnější klička, která je naopak prováděna směrem do strany od těla vnější stranou chodidla. V průběhu započetí kličky je důležité mít kontrolu nad míčem a také váhu, aby klička neprobíhala v přílišné blízkosti bránícího hráče a nebyla prováděna na tzv. dlouhou nohu, tedy daleko od těla. Při správném provedení těchto klamavých pohybů je velice časté, že bránící hráč jde poté na opačnou stranu než hráč útočící. Postupem času, co je fotbal hrán vymýšlí hráči různé nové finty, které potom využívají během utkání na

obcházení soupeře. Známymi hráči, kteří dokázali s některými dokonalými kličkami přijít, jsou například Zinedine Zidane - otočení na míči za pomoci obou nohou, Ronaldinho - elastico ("flip flap") vnějším nártem posunutý míč na stranu s naznačeným pohybem těla ke straně a na poslední chvíli v rámci jednoho doteku natažení míče zpět k tělu vnitřním nártem, C. Ronaldo - opakované přešlapování míče v běhu s vyražením (Votík, 2016, s. 100-104; Kreuziger, 2015, s. 84-95).

Dlouhá klička

je způsob obcházení soupeře, ke kterému je klíčem k úspěchu rychlost. Vyšší rychlost než je ta soupeřova. Jak již název napovídá, kde o kličku, při které hráč na určitou chvíli ztrácí míč ze své kontroly, protože dochází k delšímu předkopnutí než je běžné. V praxi to vypadá tak, že se hráč rozhodne pro předkopnutí po levé, pravé straně nebo skrz bránícího hráče prostorem mezi nohama. Poslední možností je míč vedoucí přes bránícího hráče. Důležitou výhodou je rozdíl v počáteční rychlosti obou hráčů, protože bránící hráč ji má nižší než útočící, vzhledem k tomu, že dlouhá klička není jedinou možností, jak jej obejít. Dalším faktorem je postavení obou hráčů, kdy bránící hráč je zády nebo bokem k výslednému směru pohybu. Dlouhé kličky tedy staví na momentu překvapení a základem pro úspěch je dostatek volného prostoru (Votík, 2016, s. 100-104; Kreuziger, 2015, s. 84-95).

Nejčastější chyby útočné herní činnosti obcházení soupeře

- Zahájení kličky ze stoje
- Špatné klamání tělem a nevytvoření momentu překvapení
- Špatná volba kličky - dlouhá na malém zhuštěném prostoru
- Nedostatečná kontrola míči před zahájením klička

Obrázek 12: Krátká klička
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 11: Dlouhá klička
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

D. Střelení

Útočná herní činnost střelení je další nedílnou součástí hry zvané fotbal a také dovedností, kterou musí každý hráč bezpečně ovládat. Tato herní činnost se také zdokonaluje již od prvních let fotbalové kariéry, protože není specializovaná jen pro určité hráče nebo posty, jelikož branky střelí nejen útočníci a záložníci, ale také obránci a v některých případech i brankáři. Branky dělají fotbal fotbalem a právě ty se dosahují pomocí střel (mimo vlastní gól či nešťastné sražení) a rozhodují o úspěchu či neúspěchu týmů (Votík, 2016, s. 114-119).

Útočnou herní činnost střelení může hráč provést z jakékoliv pozice na hřišti, ale stejně jako u ostatní útočných herních činností, i u střelení jsou různé styly, které jsou vhodné na delší nebo kratší vzdálenost. Střely se tak nerozdělují podle vzdálenosti od branky, ze které byla vykonána, ale stylem a částí těla, kterou byla provedena. Za základní dělení tak lze považovat **placírkou, vnitřní nárt, přímý nárt, vnější nárt** a poté taky **střelu hlavou**, která je ve fotbale velmi častá. Tyto střely lze dále dělit na střelu z jednoho doteku a po zpracování (Votík, 2016, s. 114-119).

Střela placírkou

je první technikou, která se ve fotbale využívá. Jde o vnitřní část chodidla, kterou využijeme úplným bočním vytočením. Jelikož je tato část chodidla poměrně rovná a plochá, míč tak většinou nezíská nežádoucí boční rotaci a letí přímo ve směru kopu. Tvoří tak skupinu základních střel bez rotace. Samotné provedení je podobné například odkopu brankáře či dlouhé přihrávce. Prvním důležitým bodem je postavení stojné nohy vedle míče ve směru branky. Poté přichází švihnutí kopající nohy v jedné rovině s plánovaným směrem letu míče. Další fází je kontakt s míčem, který probíhá vytočenou nohou směrem od hráče do středu míče či pod něj pro podkopnutí. I v této fázi je důležité pevné postavení stojné nohy a váha těla, která musí být nad míčem. Při přílišném záklonu míč nabere směr vzhůru. Poslední fází je dokončení pohybu ve směru letu míče a došlápnutí (Votík, 2016, s. 114-119; Kreuziger, 2015, s. 96-97).

Střela vnitřním a vnějším nártem

jsou založené na stejném principu. Oba tyto způsoby dávají míči boční rotaci a tvoří tak další skupinu - zakroucené střely. Průběh střely je až na druhou fázi, kontaktu s míčem, totožný. Pro zakroucenou střelu je potřeba nejen míč trefit vnitřním nebo vnějším nártem, mění se ale také místo kontaktu. To se změní směrem od středu míče v závislosti, jakou nohou hráč kope. U střel vnitřním nártem je to pro levou nohou kopajícího hráče směrem k levému okraji míče. U pravou nohou střelícího hráče je to

opačná strana. U střel vnějším nártem je to poté vždy opačná strana, než je kopající noha. Tedy pro levou nohu je to směrem k pravému okraji míče a pro pravou nohu směrem k levému okraji míče (Votík, 2016, s. 114-119; Kreuziger, 2015, s. 96-97).

Střela přímým nártem

je technika střely, která je z pravidla nejprudší. Je to dosaženo díky anatomickému tvaru nártu, tedy tím, že se špička při střele dostane pod balón, který zároveň zasažen vystouplým nártem ve švihů. Jediné změna oproti střele placírkou je u této techniky pouze v natočení chodidla. K žádnému vytočení zde nedochází, pouze se špička nakloní poníž, tedy směrem dolů. Ten způsob střel vytváří skupinu - tvrdé střely (Votík, 2016, s. 114-119; Kreuziger, 2015, s. 96-97).

Střela hlavou

tvorí samostatnou skupinu střel. Jelikož se střela hlavou používá pro střelu ze vzduchu, je velice nutné si osvojit také správný výběr místa (ÚHČ bez míče) a umět načasovat výskok. I střela hlavou má určité fáze realizace, které začínají právě fází naběhnutí. Další fází je výskok z jedné či obou nohou, během kterého se hráč musí na střelu připravit. Před kontaktem hlavy s míčem je nutné provést nápřah, který se provádí záklonem v oblasti horní poloviny těla. Největší záklon probíhá v oblasti krční páteře. V momentě kontaktu hlavy s míčem musí být těla v pohybu zpět, tedy švihnutí. Kontakt probíhá mezi míčem, trefeným na střed pro přímý let, a čelem střílejícího hráče nejlépe v nejvyšším místě výskoku či ve stoupající fází výskoku. Výsledná střela je součtem rychlostí švihnutí a kopnutého míče, takže i střela hlavou může dosahovat vysokých rychlostí. Poslední fází je bezpečný doskok nejlépe na obě nohy a pokračování v pohybu (Votík, 2016, s. 114-119; Kreuziger, 2015, s. 96-97).

Nejčastější chyby útočné herní činnosti střelení

- Přílišný záklon nebo předklon v době střely
- Špatné postavení stojné (opěrné) nohy
- Špatné místo kontaktu těla a míče - nežádoucí rotace

- Špatné načasování - střela hlavou v době dopadu na zem

Obrázek 14: Střela vnitřním nártem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 13: Střela přímým nártem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 15: Střela vnějším nártem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 16: Střela hlavou
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

E. Zpracování míče

Zpracování míče je další útočnou herní činností s míčem. Cílem této herní činnosti je dostat míč, co nejrychleji pod kontrolu, ideálně jedním dotykem. Jedná se o jednu z nejnáročnějších herních činností v celém fotbale, protože probíhá za pohybu a je jak časově, tak technicky velice náročná. Je to situace, při které má soupeř největší šanci na odebrání míče při špatném či pomalém provedení. Každá vteřina nebo dotek

navíc znamená více času pro soupeře se k míči dostat a odebrat ho (Votík, 2016, s. 86-99).

I **útočnou herní činnost zpracování** lze rozdělit na několik technik potažmo způsobů, které se opět liší situací použití a polohou míče. Nejčastější je technika **převzetí**. Dalším hojně využívaným způsobem je **tlumení** a posledním je zpracování ze vzduchu, prostřednictvím **stažení** či **zpracováním hrudí hráče** (Votík, 2016, s. 86-99).

Převzetí

je prvním a také nejčastějším způsobem zpracování míše. To se využívá zejména při přihrávkách po zemi. Tato technika je asi nejjednodušší ze všech možných způsobů zpracování a bývá prováděna jedním dotekem do směru pohybu, který chce hráč po převzetí s míčem realizovat. K provedení není potřeba vždy pouze čelní postavení jako u jiných, ale může probíhat i z bočního či dokonce z postavení zády. S tím souvisí i způsob převzetí. Převzetí se nejčastěji provádí vnitřní částí chodidla, je ale možné jej provést i vnější částí či přímým nártem přímo do běhu. Je důležité si prvním dotekem míč ideálně nejen nasměrovat, ale také předkopnout. Míč, který zůstane hráči pod nohou, brání v započetí pohybu a naopak míč daleko od nohy není pod kontrolou a je snadné ho hráči odebrat (Votík, 2016, s. 86-99; Kreuziger, 2015, s. 72-75).

Tlumení

je způsob zpracování míče, který se používá pro míče, které letí vzduchem, ale dráha letu odpovídá dopadu na zem k noze. Je to způsob, který se využívá z důvodu, že okolní podmínky nedovolují hráči míč zpracovat do směru pohybu. Tímto způsobem hráč míč dostane plně pod kontrolu, protože správné provedení funguje na principu přitlačení míče k zemi, tedy zašlápnutí nedaleko od těla. Provedení ztlumení vyžaduje čelní postavení k přicházejícímu míči (Votík, 2016, s. 86-99; Kreuziger, 2015, s. 72-75).

Stažení či zpracování hráčovou hrudí

Je posledním způsobem zpracování a využívá se při míči, který letí vzduchem a nedopadá hráči pod nohy. Jde o nejtěžší způsob zpracování na provedení. Při provedení nohou hráč musí zvednout nohu do dráhy míče a těsně před kontaktem míči ustupovat směrem k tělu tak, aby byl v kontaktu pouze se špičkou, která ho vede k nohám hráče. Při pouhém nastavení nohy do dráhy míče se míč odrazí mimo kontrolu hráče. Zpracování na hrud' již není tolik náročné jako stažení ze vzduchu nohou. I přesto jej ale hráč musí mít naučený, aby si mohl mít zpracovat do určitého směru, či razance. Základem pro úspěšné zpracování hrudí ze vzduchu je vytažení hrudníku od těla

směrem k míči a přípravě na kontakt mezi míčem a hrudí. Když je hráč při nastavení hrudníku v záklonu, míč se automaticky odrazí mírně do vzduchu a hráč čeká, než míč doputuje malou rychlostí k noze. Ideální je vzpřímený postoj s mírným vypuštěním v čase kontaktu, pro okamžitý pád míče směrem k nohám na principu ztlumení (Votík, 2016, s. 86-99; Kreuziger, 2015, s. 72-75).

Nejčastější chyby útočné herní činnosti zpracování

- Špatně odhadnutý dopad míče - podběhnutí
- Zpracování na více doteků - časová prodleva na kontrolu
- Nedostatečné krytí míče při zpracování
- Přílišný odskok míče od nohy - předkopnutí
- Špatná technika zpracování - pouhé nastavení nohy při stažení aj

Obrázek 18: Zpracování převzetím
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 17: Zpracování tlumením
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 19: Zpracování stažením
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Útočné herní činnosti bez míče

Jak již název podkapitoly napovídá, útočné herní činnosti bez míče jsou dovednosti, které hráč aplikuje pro dobro útočného snažení týmu bez vlastní kontroly nad míčem. Tyto činnosti tvoří základ pro používání útočných herních činností s míčem, protože práce s míčem je stejně důležitá jako bez míče, což si mnohdy fanoušek neuvědomuje. Jedná se o takzvanou “černou práci” ve prospěch týmu, protože často bývá v zorném poli všech pouze hráč držení míče (Votík, 2016, s. 68).

A. Nabíhání

Jak již bylo zmíněno výše, útočná herní činnost nabíhání je neviditelnou a mravenčí práci, protože ne každý náběh je využitý a nabíhajícímu hráči je adresován míč. V tom případě bývá náběh opomenut. To ale hráče nesmí odradit a musí to zkusit dál. Klíčové vlastnosti této dovednosti jsou přehled o hře a prostoru a také načasování, které je důležité vzhledem k pravidlu o offsidu. Na vrcholové úrovni jsou náběhy načasované tak, že přihrávka přichází přesně na hraně tohoto pravidla. I proto bývá tato útočná herní činnost trénovaná společně s přihrávkami na delší vzdálenost (Votík, 2016, s. 68-69).

Útočná herní činnost nabíhání

je důležitá zejména v poslední fázi celého útočného snažení mužstva, tedy pro překonání obranné linie soupeřova mužstva. Nejčastěji se využívají náběhy do volného prostoru tak, aby stačilo k přihrávce využít prostor mezi obránci a nemusela být použita přihrávka vzduchem. Zásadou pro správný náběh je fakt, že útočnou akci by měl započít náběh, nikoliv přihrávka, která hráče k běhu vybídne. Důležité je také načasování vzhledem k soupeřově obranné linii, aby nedošlo k porušení pravidel. Používá se proti zónové obraně (Votík, 2016, s. 68-69).

Nejčastější chyby útočné herní činnosti nabíhání

- Špatné načasování - offside (brzy) nebo vybídnutí přihrávkou (pozdě)

- Špatná orientace v prostoru - naběhnutí do zhuštěného nebo zavřeného prostoru

Obrázek 20: Nabíhání

zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

B. Uvolňování

Útočná herní činnost uvolňování je další důležitou, ale ne příliš viditelnou dovedností fotbalisty. Souvisí s ÚHČ nabíhání a při spolupráci těchto dvou dovedností lze zkonstruovat útočnou herní kombinaci. Rozdíl mezi uvolněním a nabíháním je pouze v tom, že nabíhání je prováděné do volného prostoru na přihrávku na delší vzdálenost. Uvolňování probíhá většinou ve zhuštěném prostoru a hráč si svým uvolněním říká o přihrávku, která směřuje na něj, nikoliv do nohy (Votík, 2016, s. 68-69).

Útočná herní činnost uvolňování

je důležitou dovedností hráče bez míče, protože je nezbytný pro týmovou taktiku krátkých přihrávek do nohy. Nejdůležitější pro správné uvolnění je moment překvapení. Jelikož se jedná o ÚHČ aplikovanou proti osobní obraně, uvolnění je prováděné od bránícího hráče směrem ke spoluhráči s balónem, formou dvou až tří rychlých kroků. Díky uvolnění je možné sehrát například tzv. narážčku, tedy výměnu míče mezi dvěma hráči bez použití útočné herní činnosti obcházení hráče (Votík, 2016, s. 68-69).

Nejčastější chyby útočné herní činnosti uvolňování

- Špatné načasování

- Nedostatečné zrychlení směrem od hráče - může dojít k předskočení

Obrázek 21: Uvolňování zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

6.2 Obranné herní činnosti

Obranné herní činnosti se jsou dovednosti, které stejně jako herní činnosti brankáře napomáhají k tomu, aby mužstvo dokázalo udržet v utkání “čisté konto”, tedy neobdrželo žádnou branku nebo alespoň méně než soupeř. I když je název těchto činností pojmenován obranné, což napovídá k tomu, že jej používají obránci mužstva, není tomu tak. I útočníci daného týmu se podílí na obranné činnosti mužstva a tudíž tyto základní herní činnosti jednotlivce musí mít osvojené (Votík, 2016, s. 124).

Jelikož tato kapitola pojednává o obranných herních činnostech, je jasné, že se tyto HČ nedělí stejně jako činnosti brankáře na HČ s míčem a bez míče, protože obrana týmu je vždycky bez kontroly nad míčem, tedy bez něj (Votík, 2016, s. 124).

Obranné herní činnosti -

A. Bránění hráče

B. Bránění prostoru

C. Odebírání míče

A. Bránění hráče

Obranná herní činnost bránění hráče je základní a asi nejjasnější činností každého hráče mužstva a na jejím základě se poté stanovuje celá strategie a taktika mužstva. V moderním fotbale se rozdělují týmy na ty, které používají právě bránění

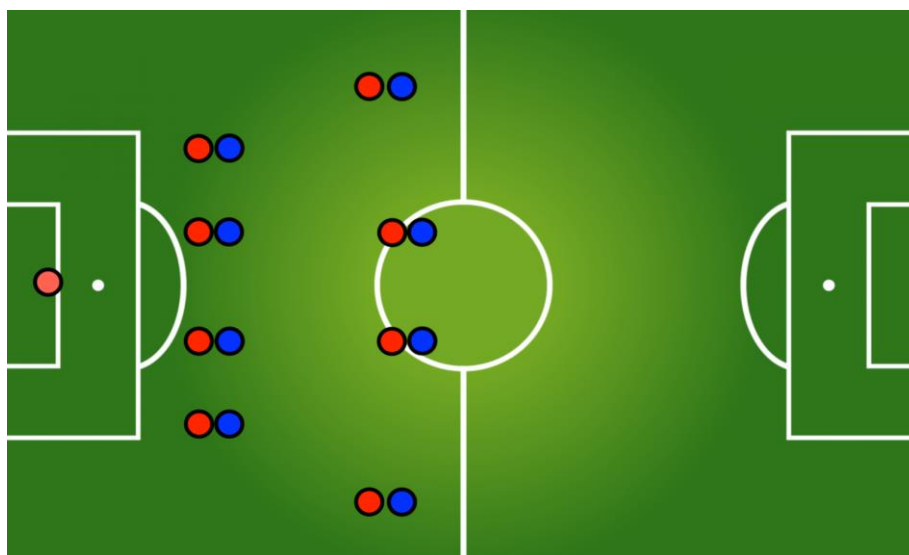
hráče a ty, které využívají bránění prostoru, tedy zónovou obranu. OHČ bránění hráče má ve fotbale však delší tradici a je hojněji využívána díky své jednoduchosti a jasnosti (Votík, 2016, s. 125-127).

Obranná herní činnost bránění hráče

se zakládá na jednoduchém předpokladu, kdy si hráči utvoří pomyslné dvojice na hřišti, tedy každý hráč má na starosti jednoho z protihráčů. Problém často bývá při rozdílném rozestavení hráčů obou mužstev. Například, když jsou na jedné straně čtyři záložníci a na druhé tři. V takovém případě je důležitá komunikace celého mužstva a při ztrátě míče přeskupení pro potřebu této herní činnosti. Dalším nebezpečím této herní činnosti je vylákání soupeřícím mužstvem mimo vlastní pozici. I v tomto případě je důležitá týmová komunikace a tzv. přebírání hráčů, tedy výměna bráněného hráče (Votík, 2016, s. 125-127).

Nejčastější chyby obranné herní činnosti bránění hráče

- Přílišná vzdálenost od bráněného hráče
- Nedostatečná komunikace při bránění

- Opuštění vlastní pozice

B. Bránění prostoru

Obranná herní činnost bránění prostoru je druhou, již zmiňovanou volnou, jak hráči na hřišti brání. Je to poměrně moderní trend obranné činnosti, který se dříve

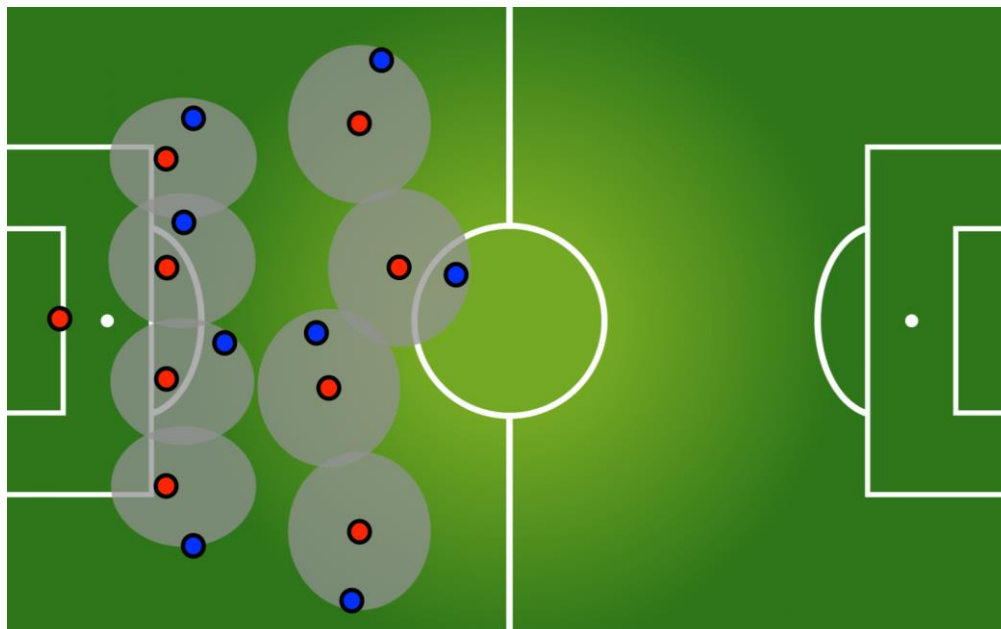
nevyužíval tolik, jako v současné době. Nejrozšířenější je použití při standartních situacích a na pozici středních obránců, kteří svým postavením hlídají obrannou linii a zároveň vykrývají prostor, který vzniká mezi nimi (Votík, 2016, s. 124).

Obranná herní činnost bránění prostoru

se od OHČ liší postavením vzhledem k soupeřícímu hráči. Celá OHČ se zakládá na principu rozdělení si hřiště na určité zóny, které se vymezují v okruhu postaveného bránícího hráče. Vzhledem k tomu, že si bránící hráč všímá prostoru a nikoli hráče, často vznikají situace, kdy jsou soupeřící hráči volní. Při správné práci bránícího hráče je k němu ale těžké míč dopravit a proto mu míč není adresován. Předpokladem pro správné plnění této OBČ je čtení hry, na základě které se hráči pohybují a posouvají tak svou zónu pro bránění (Votík, 2016, s. 124).

Nejčastější chyby obranné herní činnosti bránění prostoru

- Neregistrování celé své zóny
- Špatná orientace v prostoru
- Přílišná fixace na hráče
- Špatné čtení hry a posun v prostoru

Obrázek 23: Obrana prostoru

zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

C. Odebírání míče

Obranná herní činnost odebírání je hlavní prostředek, jak získat míč od protihráče do svého držení. Tato herní činnost se uplatňuje v přímém souboji mezi oběma hráči a stejně jako u předchozích obranných herních činností, využívají ji všichni hráči mužstva na hřišti, dokonce i brankáři, jak bylo zmíněno výše. Přesto, že se OHČ odebírání míče rozděluje na tři různé typy podle doby, kdy k němu dochází, dvě zásady mají všechny typy stejné. Základem úspěšného odebrání míče jsou načasování a také bezpečnost svoje i protihráče, aby nevzniklo zranění, či trestný či dokonce pokutový kop společně s karetním trestem pro hráče vykonávající OHČ (Votík, 2016, s. 128-133).

Obranná herní činnost odebírání míče se rozděluje na tři různé typy, jak již bylo zmíněno výše podle doby, kdy k činnosti dochází. Prvním typem a dobou, kdy odebrat míč je před obdržetím míče soupeřem, tedy soupeře **předskočit** či se před něj natlačit ramenem. Druhým stylem a dobou je během zpracování míče soupeřem, tzv. **vypíchnutím** zezadu či při otáčení soupeře s míčem. Vypichování je nejčastěji prováděno špičkou dolní končetiny do strany mimo držení soupeře. Třetím a posledním typem a dobou pro aplikaci OHČ odebírání míče je po zpracování míče soupeřem, tedy v době, kdy protihráč má míč pod kontrolou a zahajuje s ním pohyb. V tom okamžiku se nejčastěji využívá tzv. **skluz**, kterým lze soupeři míč vypíchnout či dokonce odcizit a založit vlastní útočné snažení (Votík, 2016, s. 128-133).

Předskočení

je styl OHČ odebírání míče, které probíhá před obdržetím přihrávky hráčem. Klíčem k úspěšnému zvládnutí tohoto stylu je dobré čtení hry a správné načasování. Při brzkém startu by totiž k přihrávce nemuselo vůbec dojít a naopak při pozdním by mohlo dojít k faulu, protože by si soupeřící hráč míč již správně pokryl. Předsakování soupeře se provozuje vždy v čelném postavení směrem k míči, tak aby převzetí proběhlo nejlépe vnitřní stranou chodidla (Votík, 2016, s. 128-133; Kreuziger, 2015, s. 126-129).

Vypíchnutí

je styl OHČ odebírání míče, které probíhá při převzetí přihrávky, tedy při zpracování míče soupeřem, v době, kdy ho ještě nemá úplně pod kontrolou. I pro tento typ je důležité načasování, ale také rozvaha, se kterou trčíme nohu směrem k míči. Důležité u vypichování je, že se bránící hráč nemusí plně zúčastnit souboje a může tedy k protihráči přistoupit “na poslední chvíli”, protože míč nemá soupeř plně pod

kontrolou. Tento typ odebrání míče se nejčastěji používá ve středu hřiště, kde je prostor nejvíce zhuštěn a hráč to tak k soupeři nemá při letící přihrávce daleko (Votík, 2016, s. 128-133; Kreuziger, 2015, s. 126-129).

Skluz

je styl OHČ odebrání míče, který probíhá po převzetí přihrávky soupeřem, tedy v době, kdy jej protihráč má již pod kontrolou a pohybuje se s ním nejčastěji směrem k brance. I pro skluz je velice důležité načasování a počkání si na předkopnutí míče soupeřem tak, aby bránící hráč stihl před dalším dotekem provést skluz a odebrat hráči míč. Skluz je nejčastěji prováděn za běhu při souboji rameno na rameno. Skluz lze vykonat oběma nohama, důležité ale je, aby noha, která skluz provádí, byla vždy ta přední, tak aby se bránící hráč dostal až k míči. Zadní noha slouží jako odrazová a po odraze musí dojít k jejímu pokrčení, aby po ní bylo provedeno vklouznutí. Při úspěšném provedení skluzu lze míč soupeři odkopnout mimo jeho dosah, nejlépe do držení vlastních hráčů, či míč soupeři tzv. zaháknout a zastavit, a po provedení skluzu jej získat pod kontrolu a založit útočnou akci vlastního mužstva (Votík, 2016, s. 128-133; Kreuziger, 2015, s. 126-129).

Nejčastější chyby obranné herní činnosti odebrání míče

- Špatné načasování
- Odebrání míče v jiném než čelním postavení vzhledem k míči
- Špatné zvolení stylu odebrání - skluz zezadu při převzetí

Obrázek 25: Odebrání míče předskočením
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 24: Odebrání míče vypíchnutím
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 26: Odebrání míče skluzem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

6.3 Herní činnosti brankáře

Herní činnosti brankáře jsou specifické pro jeden hráčský post, což jak vyplývá z názvu je brankář. Jeho hlavním úkolem na hřišti je zamezení soupeři ke vstřelení gólu, tedy finální fázi útoku soupeře a často také zakládání útočných akcí, na což je v moderním fotbale kladen velký nárok a brankáři tak postupně zlepšují svou kopací techniku a podílí se na rozehrávce útočných akcí svých týmů. Jak již bylo zmíněno, brankář jako jediný z hráčů na hřišti má povoleno používat pro hru horní končetiny. Ty, společně s pohybem po dolních končetinách, jsou nezbytné pro zvládnutí základních herních činností brankáře (Votík, 2016, s. 135-147).

Základní herní činnosti brankáře se dělí na činnosti s míčem a bez míče. Dále v rámci prvního rozdělení se mohou dělit na útočné herní činnosti brankáře s míčem a bez míče a také obranné herní činnosti brankáře s míčem a bez míče, což ale v podstatě není úplně směrodatné a pro přehlednost stačí rozlišovat pouze herní činnosti s míčem a bez něj (Votík, 2016, s. 135-147).

- Herní činnosti brankáře s míčem -**
- A. Chytání**
 - B. Vyrážení**
 - C. Vyhazování**
 - D. Přihrávání, odkopávání**
 - E. Vykopávání**

Herní činnosti brankáře bez míče - A. Vybíhání

B. Odebírání míče

C. Organizování mužstva

Herní činnosti brankáře s míčem

Jak již vyplývá z názvu, herní činnosti brankáře s míčem jsou charakteristické tím, že k vykonávání HČ je zapotřebí mít balón v držení, tzv. pod kontrolou. Mimo pro brankáře specifické herní činnosti využívá také všechny ostatní HČ, stejně jako ostatní hráči, které jsou ale zpracovány v kapitolách níže (Votík, 2016, s. 135-147).

A. Chytání

Chytání míče je stěžejní dovedností pro kvalitního brankáře a je prováděno jak rukama, tak nohama, což je ale pouze doplňkové a využívá se, když jde míč z bezprostřední blízkosti po zemi na brankáře a reflexivně je to pohotovější nežli se dostat k balonu na zem rukama. Nevýhodou tohoto způsobu chytání je to, že míč pouze vyrazíme a nejčastěji před sebe, což je velký rozdíl oproti chytání rukama, kterým brankář dostane míč do držení a pod kontrolu a zamezí tak případným dorážkám od protihráčů (Votík, 2016, s. 135-147; Mulqueen, Woitalla, 2010, s. 53-72).

Chytání ze vzduchu

se tedy provádí do obou horních končetin, které má brankář před tělem nad úrovní pasu, protože tělo slouží jako pojistka při propadnutí. Důležitým prvkem jsou dlaně, potažmo prsty, které musí být od sebe a směřovat nahoru, aby zvětšily plochu tzv. košíku, do kterého míč chytáme. Základní pozice rukou by měly vytvořit pomyslné písmeno "W" s dotýkajícími se palci, které zastavují míč ve směru letu. Touto technikou brankář míč ztlumí a pod úplnou kontrolu jej dostane posléze, kdy si míč přitiskne na hrudník (Mulqueen, Woitalla, 2010, s. 53-72; Kreuziger, 2015, s. 118-120).

Chytání ze země

se oproti chytání balónu ze vzduchu liší tím, že je jiný postoj těla vůči balónu a také jiné postavení herních končetin, tedy i dlaní. Při tomto stylu chytání jako pojistka nefunguje hrudník a tělo, ale dolní končetiny, kdy je jedna pokrčená dovnitř, čím zamezuje vytvoření prostoru na míč mezi dolními končetinami. Brankář se k míči musí sehnout, natáhnout horní končetiny směrem k zemi a s jejich pomocí vytvořit písmeno "M", což je zajištěno vytočenými palci směrem od středu těla a pokrčenými prsty mírně od sebe, které se dostanou s balónem do kontaktu jako první. Stejně jako u chytání balónu ze

vzduchu i při tomto stylu celá herní činnost končí přitisknutím míče k hrudníku (Mulqueen, Woitalla, 2010, s. 53-72; Kreuziger, 2015, s. 118-120).

Chtání ve skoku

je rozdílná situace oproti dvěma předešlým situacím popisující výše, jelikož při tomto chytání není brankář v pevném dvouoporovém postavení, ale je ve fázi skoku do strany (nejčastěji). Pro úspěšné zvládnutí HČB chytání ve skoku jsou nejdůležitější rychlé reakce, dobrá práce dolních končetin a také horních končetin. Skok brankáře začíná odrazem, který je prováděn z bližší dolní končetiny směrem k míči, tedy bližší ke směru skoku. Je důležité, aby horní končetiny zaujaly pozici “W” (stejně jako u HČB chytání ze vzduchu) již při odrazu a postupně se přibližovaly k míči za neustálého sledování míče očima. V průběhu letu brankář míč zachytí do rukou v pozici “W” a poté s ním směřuje k zemi. Po dopadu na zem jsou ruce stále ve stejné poloze a míč pro lepší kontrolu přitlačují na zem, k čemu jim pomáhá také váha horní části těla, kterou se brankář snaží směřovat na míč. Při dopadu na zem je důležité také postavení nohou, kdy odrazová noha plní úlohy také nohy dopadové a před dopadem by měla být mírně pokrčena, na rozdíl od druhé nohy (Mulqueen, Woitalla, 2010, s. 73-88; Kreuziger, 2015, s. 118-120).

Nejčastější chyby HČB chytání

- Pozice palců - daleko od sebe
- Chytání míče mimo osu těla - chybí pojištění tělem či dolními končetinami
- Špatný odraz - odraz ze vzdálenější nohy
- Dopad s míčem na zem - ruce nedrží pozici “W” a míč není přitlačen k zemi
- Neúplná kontrola nad míčem - brankář si míč pouze ztlumí a pustí ho směrem k zemi, kde ho dostává pod kontrolu
- Špatné postavení v základní pozici - brankář se pouze sehne k míči a není k němu tak dostatečně blízko

Obrázek 29: Chytání míče ze země
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 30: Chytání míče ze vzduchu
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 31: Chytání ve skoku
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

B. Vyrážení

Vyrážení míče je důležitou herní činností brankáře a dá se říci, že je to další alternativa k chytání míče, protože společně s chytáním je to poslední instance před obdrženou brankou. Využívá se v situacích, kdy není možné míč pevně chytit nebo popřípadě udržet v rukou (například ve skoku). K vyrážení střel se nejčastěji používají horní končetiny brankáře, ale lze míč vyrazit také dolními končetinami při pohotové reakci z bezprostřední blízkosti (Mulqueen, Woitalla, 2010, s. 73-88; Kreuziger, 2015, s. 121).

Při vyrážení

je stejně jako u chytání důležitý základní postoj brankáře, ze kterého se tato HČB provádí. Vyrážení je nejčastěji prováděno ve skoku brankáře a používá se také název “robinzonáda”. Odraz je prováděn z nohy bližší směru odrazu, nikoliv z druhé. Ve skoku dochází k natažení obou horních končetin či pouze jedné, bližší k letícímu míči (horní ruka - vyšší míč, dolní ruka - nižší míč), nikoliv přes ruku. Ve fázi, kdy dochází ke kontaktu s míčem lze použít hned dva způsoby vyražení, a to rukama v pozici “W”, tedy

dlaní vytočenou k míči, či také způsob označovaný jako “boxování”, které se nejčastěji používá k odražení míčů ve vzduchu při výběhu (rohový kop, aj.). Jak již z názvu vyplývá, jde o způsob vyrazení, které je prováděno rukou zatnutou tzv. v pěst, kdy je palec skrytý pod prsty. Důležitou věcí při vyrážení je také směr, kam míč brankář odrazí. Aby byla co nejvíce znemožněna dorážka soupeře, brankáři vyráží míč především do stran, kde je posléze špatný střelecký úhel anebo za autovou čáru, což hru přeruší (Mulqueen, Woitalla, 2010, s. 73-88; Kreuziger, 2015, s. 121).

Nejčastější chyby HČB vyrážení

- Špatná pozice rukou
- Špatný směr vyrážení - před sebe
- Chytání přes ruku - spodní rukou směrem nahoru
- Špatný odraz - odraz ze vzdálenější nohy

Obrázek 33: Vyrážení na zemi
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 32: Vyrážení ve vzduchu
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

C. Vyhazování

Další herní činností brankáře s míčem je vyhazování, které společně s vykopáváním a přihráváním tvoří rozehru týmu a zakládání útoků. V moderním fotbale je na tyto HČB kladen stále větší a větší důraz a dobrá kopací i házečí technika je u brankářů velmi důležitá. HČB vyhazování je tedy alternativou pro vykopáváním a používá se na menší až střední vzdálenosti pro svoji přesnost a také jako urychlení hry po zachycení míče (Kreuziger, 2015, s. 123).

Pro vyhazování míče se používají hned dva způsoby, které se liší využitím a také technikou hodů - horní nadhoz a dohoz po zemi (Kreuziger, 2015, s. 123).

Horní nadhoz

je využíván na delší vzdálenosti, protože touto technikou brankáři dohodí až k půlící čáře nebo i za ni. Technika tohoto odhozu je podobná té, kterou používá nadhazovač při kriketu, což tedy znamená, že brankář musí pevně sevřít míč v ruce a poté jej obloukem přehodit přes rameno. Postavení nohou je stejné jako u klasického hodu, tedy vepředu je protilehlá noha oproti házecí ruce. Důležité jsou také parametry hodu. Je žádoucí, aby měl míč pokud možno co nejvyšší rychlost, letěl směrem k zemi a byl přesný. Spíše než dlouhý a pomalý oblouk je využívá právě tvrdý hod při zemi, který se odrazí od země, protože je pro přijímajícího hráče jednodušší na zpracování (Kreuziger, 2015, s. 123).

Odhoz po zemi

je způsob, který je využíván spíše na kratší vzdálenosti, protože, jak již název napovídá, je prováděn po zemi a nedosahuje takové rychlosti. Na delší vzdálenost by tedy mohl být vystižen soupeřícím hráčem. Technika provádění je podobná způsobu odhodu bowlingové koule. Provádí se v mírném podřepu, aby míč plynule navázal na hrací plochu a letěl po zemi. Míč musí být opět pevně sevřen v dlani a házející ruka vykonává náprah za sebe do úrovně ramena a poté při pohybu vpřed je míč nad zemí vypuštěn. Postavení nohou je stejně jako při technice horního nadhozu (Kreuziger, 2015, s. 123).

Nejčastější chyby HČB vyhazování

- Špatná technika odhozu - chybí oblouk přes rameno nebo hází bokem
- Špatný výběr techniky - na delší vzdálenost odhoz po zemi a opačně
- Brzké vypuštění míče z dlaně - hod velkým obloukem
- Špatné postavení nohou - hod nedosahuje požadovaných vzdáleností

Obrázek 35: Vyhazování odhozem po zemi
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 34: Vyhazování horním nadhozem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

D. Přihrávání, odkopávání

Herní činnosti brankáře odkopávání a přihrávání tvoří společně s vyhazováním rozehrávku a zakládání útoku mužstva po obranné činnosti mužstva. Odkopávání a přihrávání je řazeno jako jeden druh herní činnosti brankáře, protože mají stejný cíl - adresovat míč na spoluhráče a započít tak útočnou činnost týmu. Rozdíl je pouze ve vzdálenosti adresujícího míče, protože výkop bývá na delší vzdálenosti než klasická přihrávka (Votík, 2016, s. 70-85).

Přihrávání je základní herní činností všech hráčů v poli, tedy nejen brankáře, ale i hráčů v poli a je to nejjednodušší způsob, jak se dostat k brance soupeře se zapojením více hráčů než jednoho. Na této základní herní činnosti se zakládají celé herní strategie moderního fotbalu a díky přesným přihrávkám se hráči tolik nenaběhají při utkání bez míče (Votík, 2016, s. 70-85).

Herní činnost přihrávání je možné dále dělit, podle typu na **krátkou přihrávku** a **dlouhou přihrávku**, což je spojeno i trajektorií letu míče, tedy po zemi nebo vzduchem (Votík, 2016, s. 70-85).

Krátká přihrávka

je typ přihrávky, která nejčastěji letí po zemi a krátkou vzdálenost, proto je považována za nejjednodušší možnou a také nejpresnější možnou přihrávku. Tento typ přihrávky bývá nejčastěji prováděn vnitřní stranou chodidla, tedy tzv. placírkou nebo vnitřním nártem, který dává míči rotaci. První fází celé nahrávky je přistoupení k míči a nápřah kopací nohy. Před nápřahem je důležité umístění stojné nohy vedle míče se špičkou směřující ve směru dráhy míče. Po umístění stojné nohy probíhá nápřah, pro který je nejčastěji uváděn úhlem zhruba 30 stupňů pro dostatečné zhoupnutí nohy. Druhou fází představuje kontakt s míčem, při kterém je důležité správně vytočit nohu, která míč zasáhne, aby ke kontaktu s míčem došlo pouze vnitřní stranou chodidla a to uprostřed míče, což zajistí plynulý pohyb míče po zemi. Kdyby došlo ke kontaktu s míčem pod středem nebo nad středem, znamená to, že míč nebude putovat po zemi, ale vzduchem nebo se rozskáče. Poslední fází je fáze po kontaktu s míčem, kde je důležité udržet pohyb nohy, protože délka následného pohybu nohy nám určuje razanci, kterou míči předáváme. Důležité je také sledovat míč po kontaktu s nohou pro orientaci ve hře. Následně dochází k došlápnutí a dalšímu pohybu ve prospěch hry (Kreuziger, 2015, s. 76-79).

Dlouhá přihrávka

je typem přihrávání vzduchem, který se využívá na větší vzdálenosti na vlastní i soupeřově polovině jako tzv. centry nebo pasy. Náročnost tohoto typu přihrávek je vyšší než u krátkých přihrávek, protože všechny nepřesnosti se zvětšují se vzdáleností, na jakou je přihrávka prováděna. Postup dlouhé přihrávky je stejný jako u krátké, tedy v první fázi jde o umístění stojné nohy a provedení nápřahu. Druhá fáze je odlišná v kontaktu s míčem. Při dlouhých přihrávkách se totiž mnohem častěji než vnitřní strana chodidla využívá nárt a to sice vnitřní strana, vnější strana nebo přímý nárt a to podle trajektorii letu (rotace), která s jednotlivými částmi nártu souvisí. Vnitřní nárt míči dává rotaci dopředu, tedy od vnitřní strany nohy, zatímco vnější nárt dává míči rotaci směrem od vnější strany nohy. Liší se také místo kontaktu s míčem, které se při dlouhých přihrávkách nachází pod středem míče a dochází tzv. k podkopnutí míče. Při používání rotace se poté místo kontaktu posunuje nejen pod střed, ale také směrem k vnější straně míče. Poslední fází je opět protažení pohybu nohy, které udává razanci míči. U dlouhých přihrávek bývá logicky delší než u krátkých přihrávek (Kreuziger, 2015, s. 76-79).

Odkopávání

má totožný průběh jako dlouhé přihrávky, protože je prováděno vzduchem na dlouhé vzdálenosti a je nejčastěji prováděno při odkopu od branky nebo rozehrání vlastní standartní situace blízko brankářova pokutového území (Kreuziger, 2015, s. 76-79).

Nejčastější chyby HČB přihrávání, odkopávání

- Špatné místo kontaktu míče s nohou - nepřesnost
- Špatné umístění stojné nohy - blízko či naopak daleko od míče
- Krátký nápřah nebo protažení - špatná vzdálenost pohybu míče
- Špatně zvolená část chodidla - nežádoucí rotace

Obrázek 36: Odkopávání
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

E. Vykopávání

Vykopávání je na rozdíl od předchozího přihrávání a odkopávání čistě brankářskou herní činností, což navazuje na fakt, že horní končetiny ve fotbale smí používat pouze brankáři. Když je tedy řeč o vykopávání, hovoří se kopu, který brankář provádí z ruky po zachycení míče ze hry, na který má šest sekund. Vykopávání je herní činnost brankáře, která se používá na “přihrávání” míče spoluhráčům na různé vzdálenosti, nejčastěji však na velké. Nejlepší brankáři v této herní činnosti dokáží z výkopu překopnout téměř celou hrací plochu a založí tak velice rychlou a přímočarou akci (Ederson, Petr Čech) (Kreuziger, 2015, s. 123).

I herní činnost brankáře **vykopávání** můžeme dělit na dva různé způsoby nebo techniky výkopu. První technikou je **výkop z ruky z nadhozu** a druhý je kop **tzv. halfvolejem**, kdy se míč dotkne země (Kreuziger, 2015, s. 123).

Výkop je z ruky z nadhozu

se oproti halfvoleji liší tím, že při této technice se míč nedotkne země. Co se čtenosti využívání týče, je oblíbenější a používanější spíše tato technika, kterou z pravidla brankář dokopne na větší vzdálenost. První fází při vykonávání výkopu z nadhozu je rozběh s míčem v rukou, který nemusí být nijak dlouhý, ale je to prostředek, jak předat posléze míči co největší energii a také prostředek, jak se dostat s míčem až na čáru ohraničující pokutové území brankáře. Další fází je puštění míče z rukou před nebo vedle těla a umístění stojné nohy. Následně je padající míč trefen nártem (propnuté a zpevněné chodidlo) zespoda, mírně pod úroveň pasu a také dostatečně před tělem, aby získal správný úhel pro let a neletěl pouze nad brankáře. Poslední fází je opět protažení pohybu a následný došlap a pokračování v pohybu. Někteří brankáři využívají místo výkopu z nadhozu před tělem výkop z nadhozu vedle těla, trefují tedy míč v jiném úhlu, míč neletí tolik do výšky a překonává větší vzdálenosti (Kreuziger, 2015, s. 123).

tzv. halfvolej

je technika, při které se míč před kontaktem s nohou dotkne také na krátkou chvíli země. Průběh celého úkonu je podobný tomu z nadhozu, začíná tedy rozběhem s míčem v rukou. Následně dochází k puštění míče před tělem a k umístění stojné nohy nedaleko místa dopadu míče. Oproti výkopu z nadhozu je při této technice mnohem obtížnější načasování, protože ke kontaktu míče a nártu (propnuté a zpevněné chodidlo) dochází těsně po dotyku míče země, když se mění směr letu míče z padání na odraz směrem do vzduchu. Kop probíhá také mírně v záklonu a před tělem a výsledný let míče bývá více

přímočarý a nižší než u předchozí techniky. Celý pohyb zakončuje opět došlápnutí a pokračování v pohybu (Kreuziger, 2015, s. 123).

Nejčastější chyby HČB vykopávání

- Špatné puštění míče - moc k tělu či od těla
- Použití jiné části nohy než nártu
- Špatné načasování pohybu
- Špatné místo kontaktu míče a nohy – nepřesnost

Obrázek 37: Výkop z nadhozu
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 38: Výkop tzv. halfvolejem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Herní činnosti brankáře bez míče

Jak již vyplývá z názvu skupiny těchto herních činností brankáře, pro vykonávání těchto HČ není zapotřebí, aby měl brankář míč tzv. v držení nebo pod kontrolou. Tyto herní činnosti vycházejí z faktu, že brankář má ze svého umístění na hřišti dostatečný odstup a rozhled pro čtení hry a s ním spojené činnosti (Votík, 2016, s. 135-147).

A. Vybíhání

Mezi nejdůležitější herní činnosti brankáře bez míče patří vybíhání, které je důležité jednak pro postavení brankáře před střelou soupeře a určuje základní postavení v brance, pro maření soupeřových centrů ve vlastním pokutovém území, ale také tvoří

základ pro další HČB odebírání míče, při kterém je vyběhnutí brankáře i mimo pokutové území stěžejní (Votík, 2016, s. 135-147).

Vybíhání je velice důležité pro tzv. zmenšení střeleckého úhlu, což vytváří výhodu pro brankáře, když stojí tváří v tvář útočícímu hráči s míčem. Je-li soupeřící útočník 10 metrů od branky s míčem a brankář zůstane na brankové čáře, dokáže včasnou reakcí a rychlým reflexem vykrýt pouze část branky, nikoliv však prostor u tyčí své branky. Když ale brankář včas vyběhne a zaujme postavení 4-5 metrů před útočícím hráčem s míčem, situace je odlišná. Brankář má sice menší čas na provedení zákroku, má však celou branku na dosah rukou a dokáže jí celou pokrýt. Druhá část výhody spočívá v tom, že brankář dostane útočníka pod tlak a je velice časté, že útočník selže, protože při snaze umístění míče mimo dosah brankáře mine branku. Vybíhání brankář používá i pro maření soupeřových dlouhých přihrávek za obranu. Jeho postavení při hře určuje vzdálenost k potenciální přihrávce, je tedy žádoucí, aby se brankář při hře na soupeřově polovině pohyboval i mimo prostor svého pokutového území a měl k případnému míči blíže než soupeřův hráč (Kreuziger, 2015, s. 119).

Nejčastější chyby HČB vybíhání

- Špatné načasování - pozdní nebo předčasné vyběhnutí
- Vyběhnutí mimo osu branky - otevření prostoru branky
- Nevyběhnutí
- Netrefení míče při vyběhnutí - podskočení

Obrázek 40: Vybíhání - zmenšení úhlu
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Obrázek 39: Vybíhání - boxování
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

B. Odebírání míče

Jak již bylo výše zmíněno, herní činnost brankáře odebírání míče přímo souvisí s herní činností brankáře vybíhání, protože aby se brankář včas dostal do dostatečné blízkosti k hráči s balónem, je potřeba pohyb, tedy vyběhnoutí. Tyto situace bývají pro brankáře velice obtížné a úspěšnost není nijak velká, protože se většinou jedná o situaci, kdy soupeřící hráč má v plné rychlosti míč na kopačkách a pro brankáře je těžké trefit okamžik odebrání. Právě proto je často následkem nepovedené situace nařizovaný pokutový kop (Votík, 2016, s. 135-147).

HČB **odebírání míče** může být brankářem prováděné dvěma způsoby, jednak horními končetinami, což se ale musí odehrávat uvnitř pokutového území, nebo dolními končetinami, což není omezeno prostorem. Tato druhá možnost je však většinou reprezentována právě HČB vybíhání, kdy je brankář u míče dříve než soupeř včasným vyběhnutím. Odebírání míče je tak častěji provozováno horními končetinami. Základ celého úkonu je právě ve včasném vyběhnutí a zmenšení úhlu soupeřícímu hráči. Poté, když se brankář dostane na dostatečně krátkou vzdálenost k míči, útočící hráč zvolí “kličku” brankáři. /spěšnou technikou pro brankáře bývá snížit váhu dolů a útočníka si “připravit” k manévru na jednu stranu. Důležité je, aby dolní končetiny byly stále aktivní a kopírovali pohyb soupeřícího hráče. K natažení těla a vyrazení horních končetin dochází až směrem šikmo či dokonce do strany, kdy dochází k největšímu předkopnutí soupeřícího hráče a také nejkratší vzdálenosti brankáře k míči. Celá herní činnost vyžaduje od brankáře velkou trpělivost, rychlé reakce, mrštnost a výborné načasování. Bez těchto vlastností bývá často úspěšnější útočící hráč (Votík, 2016, s. 135-147).

Nejčastější chyby HČB odebírání míče

- Nevyběhnutí na požadovanou vzdálenost
- Nepřílišná trpělivost a zahájení pohybu jako první

- Špatné načasování - zasáhnutí dolních končetin soupeře

Obrázek 41: Odebírání míče brankařem
zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)

Organizování mužstva

Herní činnost brankáře organizování mužstva bývá často brána jako nedůležitá, či dokonce dochází k tomu, že brankáři při fotbalovém utkání na své hráče nemluví. Moderní trendy ale společně s rozehrávkou a zakládáním útočných akcí od brankáře vyžadují právě organizování mužstva. Tato herní činnost vychází ze hry a nejvýhodnějšího postavení brankáře ke sledování hry na velkou vzdálenost. Netýká se však pouze dění během hry, ale také při přerušených hrách před standartními situacemi. Do této herní činnosti patří také stavění “zdi” při přímém volném kopu soupeře, postavení bránících hráčů při rohovém kopu soupeře či vystavení obranného valu na hranici pokutového území při nepřímém kopu soupeře. Často se o tuto herní činnost brankář dělí společně se středními obránci mužstva, kteří mají také výhodné postavení a přehled nad děním na hrací ploše (Kreuziger, 2015, s. 125).

Nejčastější chyby HČB organizování mužstva

- Absence organizace

7 Tvorba a úprava videa

7.1 Parametry videokamer

Pro samotné natočení videozáznamu je nejdříve nutné vybrat videokameru, která je pro dané natáčení vhodná a dosahuje vlastností, které jsou pro sportovní záznamy nutné. Výběr kamer pro natáčení této práce byl ovlivněn tím, že byly zapůjčeny z Katedry tělesné výchovy Technické univerzity v Liberci, které byly více než dostačující. Při nemožnosti zapůjčení je ale výběr obtížnější a je nutné se v nejdůležitějších vlastnostech videokamer orientovat. Za nejdůležitější parametry lze označit tyto: snímač, rozlišení, snímková frekvence, zoom, stabilizace, zvuk, záznamové médium a světelnost objektivu (ARECENZE, 2019).

Snímač je hardwarová součást videokamery, která pracuje se světlem, které dopadá na čočku. Společně s čočkou tvoří důležitou součástku kamery, protože čočka nacházející se před snímačem rozhoduje, kolik světla na snímač dopadne a ten jej následně promění v digitální obraz. Nejvyspělejší kamery mohou pracovat s více než jedním snímačem, čímž je zajištěn kvalitnější obraz (ARECENZE, 2019).

Rozlišení je dalším důležitým parametrem videokamery, který souvisí se snímačem. Pro ideální využití obou součástí kamery je vhodná úměrnost, tedy při kvalitním snímači také kvalitní rozlišení, které se udává v pixelech. Nejčastějšími verzemi jsou HD, FullHD a 4K. 4K s rozlišením 3840 x 2160 pixelů je sice nejkvalitnějším, tato kvalita ale nemusí být vždy využita, protože jde i o přehrávač, který toto rozlišení nemusí podporovat. Vzhledem k vývoji videotechniky je to ale nutnost budoucnosti a naopak HD se téměř vytrácí (ARECENZE, 2019).

Snímková frekvence jinak označována také “fps” je parametr videokamery, který udává plynulost záběru. Důležitost tohoto parametru je rozhodující například při zpomalených záběrech a nutnosti jejich plynulosti. Nejrozšířenějším typem je 60 fps, tedy 60 snímků za vteřinu (ARECENZE, 2019).

Zoom je vlastnost videokamery, díky které je umožněno přibližování a oddalování pohledu na daný předmět zájmu. Existují dva základní typy, optický a digitální. Vyhledávanějším typem je optický, který funguje na základě objektivu a i po přiblížení by měla zůstat zachována kvalita rozlišení (může se mírně lišit). Tento typ zoomu je však pouze u dražších zařízení. Digitální zoom je levnější formou, která funguje na základě softwaru videokamery. Ta obraz přiblíží, ale pouze na základě

vyříznutí obrazu z původního snímku. Nejdůležitější však je, že velice zásadně změní původní kvalitu rozlišení (ARECENZE, 2019).

Stabilizace je dalším parametrem, který je velice důležitý. Ta je zajištěna stabilizátorem, který videokamera obsahuje. Ten dokáže eliminovat otřesy ruky či otřesy vyvolané chůzí, které mohou nastat při natáčení bez stativu. I stabilizátor lze rozdělit na dva druhy - digitální a optický. Digitální je opět levnější a méně populárnější variantou a funguje na principu snímání většího obrazu a následného výběru menší části z něj, na které není otřes tolik patrný. Druhým typem je stabilizátor optický, který je v objektivu a dokáže potlačit i záběry odehrávající se v tanci či běhu (ARECENZE, 2019).

Zvuk je další velmi důležitou vlastností. Zvuk je zajišťován formou vestavěných mikrofonů, které jsou umístěny nejčastěji pod objektivem, aby nesnímal zvuk ze strany kameramana. Pro náročnější je také funkce s nastavením hladiny zvuku. Ta nachází své využití zejména při natáčení vzdálených objektů a funguje společně se zoomem. Přibližováním se také zaměřuje na zájmový předmět mikrofon a je utlumen okolní zvuk. Pro kvalitní zvuk lze využít také externí mikrofony (ARECENZE, 2019).

Záznamové médium je úložiště, na které je výsledný záznam nahráván. Dříve byly standardem videokamer VHS kazety, které ale dnes na trhu téměř nenajdeme. Díky digitalizaci se nejhojněji využívají paměťové karty, konkrétně SD nebo menší verze microSD karty. I přes malou velikost se objem dat, které dokáží uložit, stále zvětšuje. Videokamery ale oplývají také vnitřní pamětí přímo na kameře, které vytvářejí zálohu při naplnění paměťové karty (ARECENZE, 2019).

Světelnost objektivu vyjadřuje citlivost na světlo. Vyjadřuje se v hodnotách f/číslo, které se snaží přiblížit co nejvíce hodnotě 1, což je citlivost lidského oka. Díky této vlastnosti objektivu poté videokamera dokáže potlačit nepříznivé světelné podmínky (ARECENZE, 2019).

7.2 Natočení, střih a úprava videozáznamů

Pro natáčení Multimediální učebnice základních herních činností jednotlivce ve fotbale byly využity kamery **Sony FDR-AX53 DI** se stativy, které povolují také rozlišení výsledných záznamů v rozlišení 4K. Výsledné videozáznamy jsou ale pořízeny v rozlišení FullHD, které jednak svým rozlišením pro dané účely stačí a také jsou méně náročné na paměťové zařízení. Druhým použitým typem kamerového zařízení je

outdoorová kamera od firmy Sony, konkrétně **GoPro Hero 4**, která byla využita i za pomoci létajícího dronu – Xiro Xplorer, zapůjčeného opět od Katedry tělesné výchovy Technické univerzity v Liberci. Ta byla připevněná na spodní straně dronu, který je ovládán prostřednictvím ovladače a telefonu, který musí být s dronem spárován. Natáčení probíhalo během měsíce července za pomoci účinkujících aktivních fotbalistů. Výsledný videozáznam by měl obsahovat minimálně tři úhly pohledu a v minimální délce 30 vteřin.

Obrázek 43: Dron Xiro Xplorer

zdroj:PNJ, 2019

Obrázek 42: Sony FDR-AX53 DI

zdroj: Megapixel, 2019

Pro střih videozáznamů byl zvolen software “**DaVinci Resolve**”, který je volně dostupný ke stažení na internetu. Tento software je vydán jak použité bezplatné verzi, tak v placené verzi, která obsahuje rozšířenější uživatelské rozhraní a funkčnost při práci s videozáznamy. Funkce, které obsahuje plná verze softwaru, ale nejsou využitelné pro potřeby této práce. Software je plně v anglickém jazyce, ale díky instruktážnímu videu na internetu to není překážka a práce v prostředí DaVinci není obtížná. Zvuk k videozáznamům byl zajištěn formou hudby pro komerční použití, která je dostupná a zdarma ke stažení na internetovém portále **YouTube**. Hudba byla posléze importována na časovou osu softwaru a nahradila původní zvuk z videozáznamů (YouTube, 2019).

Pro úpravu videozáznamů byly využity všechny tyto funkce softwaru:

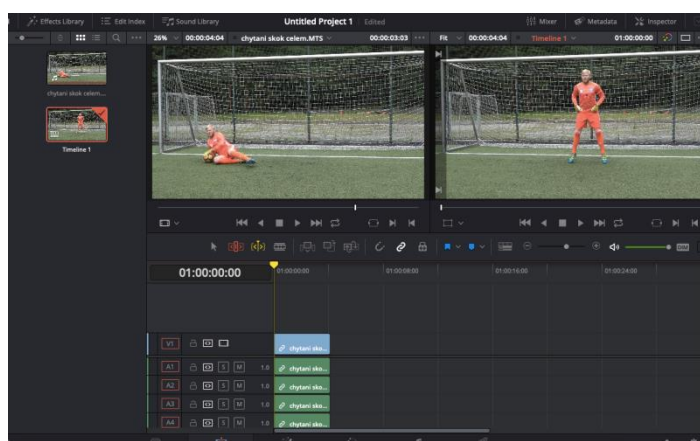
Import media - import videozáznamu ze souboru

Blade edit mode - střih videa na časové lince

Effects library - přidání popisků na časové ose videozáznamu

Change clip speed - změna rychlosti videa (zpomalení)

Delive - uložení a převedení videa do formátu MP4 (kontejneru)

Obrázek 44: DaVinci Resolve zdroj: vlastní zpracování (Frýdlant, 19. 7. 2019)

Formát videozáznamů

Dalším důležitým parametrem výsledných videozáznamů je formát neboli kontejner, ve kterém jsou videozáznamy zpracovány. Nejběžnější typy kontejnerů (pro běžné uživatele formátů) jsou AVI a MP4. Hlavní rozdíl mezi těmito typy je původce kontejneru, kdy AVI je produktem společnosti Microsoft a MP4 společnosti Apple. MP4 v nynější době představuje modernější alternativu oproti AVI, který může obsahovat například menu nebo více titulků a je také podporován více softwary. Důležitou vlastností videa je také komprese, což je faktor, který určuje výslednou velikost videozáznamu. Čím větší je komprese záznamu, tím více ale trpí kvalita obrazu, protože je stlačován a může docházet ke slučování sousedních pixelů a vytrácení klíčových detailů. Při vytváření je tak nutno volit nějaký kompromis, tedy něco mezi velkým a malým souborem, který nebude mít velký vliv na výslednou kvalitu obrazu. To se však odvíjí od použitého kodeku, tedy filtru, například DivX nebo H.264. Čím modernější a pokročilejší kodek je využit, tím více dokáže zkomprimovat daný film bez ztráty kvality (Aldebaran, 2019).

7.4 Tvorba DVD

Pro vytvoření samotného DVD s upravenými videozáznamy byl vybrán software „DVD Styler 3.0.3“. Hlavními faktory výběru byly zejména bezplatná dostupnost, český jazyk, jednoduchá ovladatelnost a také zkušenosti s tímto softwarem. Mimo vkládání videozáznamů do rámečků byly využity funkce „přidat text“ pro popisky videozáznamů a také „přidat šipky“ pro přechody mezi stránkami menu. Pro podklad

byly použité vlastní fotografie pořízené během natáčení. Po zhotovení DVD dle požadavků následovalo vypálení souboru na DVD disk.

Obrázek 45: DVD Styler 3.0.3

zdroj: vlastní zpracování (Frýdlant, 19. 7. 2019)

8 Závěr

V přiložené diplomové práci s názvem „Multimediální učebnice základních herních činností jednotlivce ve fotbale“ byly postupně zpracovány předem stanovené dílčí cíle, historie fotbalu, organizace, soutěže a základní pravidla ve fotbale, rešerší odborné literatury a tvoří podklad pro zpracování hlavního cíle, multimediální učebnice. Ta pojednává o nácviku základních herních činností jednotlivce ve fotbale, včetně výčtu nejčastějších chyb.

Pro mne byla tvorba této práce příležitostí, jak znovu nahlédnout do teoretických základů fotbalových činností, které ve svém věku už používám automaticky a vycházím spíše z výsledných praktických dovedností, což nemusí být vždy shodné. Myslím, že tato skutečnost mi nemůže uškodit ve fotbalovém rozvoji jako hráče ani jako trenéra, naopak. Druhou příležitostí, kterou mi tato práce poskytla, byla práce s videozáznamy. Vzhledem ke zvyšujícím se technickým nárokům na učitele nebo fotbalové trenéry, je to rozhodně přínosná zkušenost v tomto oboru, která se mi naskytl prostřednictvím materiálního vybavení Katedry tělesné výchovy Technické univerzity v Liberci a tvorby této práce.

Pro širokou veřejnost tato práce znamená teoretický a také praktický podklad pro osvojení si herních činností v souladu s pravidly tohoto sportu. V životě, a ve sportu obzvlášť platí, že učení nápodobou je pro osvojení jednodušší a rychlejší než samoučení na základě vlastní představivosti. Znamená to tedy, že videozáznamy obsažené v nosné části práce mohou posloužit, jako užitečná podpora každému, kdo se snaží zdokonalit sebe nebo ostatní v tomto sportu bez patřičné dovednostní vybavenosti.

9 Zdroje

1. Arecenze: *Test nejlepších videokamer 2019* [online]. 2019 [cit. 2019-07-21]. Dostupné z: <https://www.arecenze.cz/videokamery/>
2. BADDIEL, Ivor. *Zelená je tráva fotbal to je hra*. Havlíčkův Brod: Fragment, 2003. ISBN 80-720-0786-6.
3. CAF: *Confédération Africaine de Football* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.cafonline.com/total-africa-cup-of-nations/about/history>
4. CONMEBOL: *Confederación Sudamericana de Fútbol* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://http://www.conmebol.com/es/copa-america-brasil2019>
5. ČSÚ: *Český statistický úřad* [online]. 2017 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/sportu-se-pravidelne-venu-je-zhruba-tretina-cechu>
6. FIFA: *Fédération Internationale de Football Association* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.fifa.com/about-fifa/who-we-are/>
7. FOX Sports: *FIFA World Cup* [online]. 2018 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.foxsports.com/soccer/video/1255992387650>
8. Fotbal: *Fotbal - FAČR* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz>
9. Fotbal: *Fotbal - soutěže* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://souteze.fotbal.cz>
10. Fotbalové dovednosti: *klíčové tipy a metody pro zlepšení vaší hry*. Přeložil Pavel KREUZIGER. Praha: Slovart, [2015]. ISBN 978-80-7529-006-9.
11. GIFFORD, Clive. *Encyklopedie fotbalu*. Praha: Svojtka, 2006. ISBN 978-80-256-1791-5.
12. HORA, Jan. *Pravidla fotbalu platná od 1.1.1999*. Praha: Olympia, 1999. ISBN 80-7033-571-8.
13. ChartsBin: *FIFA Confederations* [online]. 2011 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://chartsbin.com/view/owq>
14. JEŘÁBEK, Luboš. *Český a Československý fotbal*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1656.
15. KOLLATH, Erich. *Fotbal - technika a taktika hry*. Praha: Grada, 2008. ISBN 80-247-1337.
16. Marca: *La Liga* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.marca.com/en/football/barcelona/2019/04/29/5cc6f12d22601d87108b45cc.html>
17. Megapixel: *Lítej v tom s námi* [online]. 2019 [cit. 2019-07-22]. Dostupné z: <https://www.megapixel.cz/sony-fdr-ax53>

18. MULQUEEN, Tim a WOITALLA, Mike. *The complete soccer goalkeeper*. Champaign, IL: Human Kinetics, 2011. ISBN 978-0- 7360-8435-2.
19. PNJ: *Share your vision* [online]. 2019 [cit. 2019-07-22]. Dostupné z: <https://www.pnj.fr/en/shop/xiro-xplorer-g-drone-pack-with-stabilized-nacelle-for-gopro-3-and-4/>
20. Rozměry-velikosti: *Fotbal* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.rozmary-velikosti.cz/fotbal.htm>
21. The18: *World Cup vs. Super Bowl by the numbers* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://the18.com/soccer-news/world-cup-vs-super-bowl-by-numbers-viewers-revenue-tv-ratings>
22. UEFA: *The Union of European Football Associations* [online]. 2019 [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.uefa.com/insideuefa/>
23. VOTÍK, Jaromír. *Fotbal: trénink budoucích hvězd*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271- 0029-3.
24. YouTube: *Studio pro autory* [online]. 2019 [cit. 2019-07-21]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/audiolibrary/music>

10 Seznam obrázků

Obrázek 1: Regionální konfederace ve světě	zdroj: Chartsbin, 2011.....	20
Obrázek 2: Fotbalový rozhodčí	zdroj: Marca, 2019.....	31
Obrázek 3: Fotbalový hráči	zdroj: WorldFotball, 2019.....	32
Obrázek 4: Rozměry hrací plochy	zdroj: Rozměry-velikosti, 2019.....	34
Obrázek 5: Pokutový kop	zdroj: FOX Sports, 2018.....	37
Obrázek 6: Vedení míče přímým nártem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	45
Obrázek 7: Vedení míče vnitřním nártem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)....	45
Obrázek 8: Vedení vnějším nártem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	45
Obrázek 9: Dlouhá přihrávka	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	46
Obrázek 10: Krátká přihrávka	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	46
Obrázek 11: Dlouhá klička	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	48
Obrázek 12: Krátká klička	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	48
Obrázek 13: Střela přímým nártem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	51
Obrázek 14: Střela vnitřním nártem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	51
Obrázek 15: Střela hlavou	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	51
Obrázek 16: Střela vnějším nártem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	51
Obrázek 17: Zpracování tlumením	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	53
Obrázek 18: Zpracování převzetím	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	53
Obrázek 19: Zpracování stažením	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	53
Obrázek 20: Nabíhání	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	55
Obrázek 21: Uvolňování	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	56
Obrázek 22: Osobní obrana	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	57
Obrázek 23: Obrana prostoru	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	58
Obrázek 24: Odebrání míče vypíchnutím	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	60
Obrázek 25: Odebírání míče předskočením	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	60
Obrázek 26: Odebrání míče skluzem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	61
Obrázek 27: Chytání ze vzduchu	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	63
Obrázek 28: Chytání míče ze země	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	63
Obrázek 29: Chytání ve skoku	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	64
Obrázek 30: Vyrážení ve vzduchu	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	65
Obrázek 31: Vyrážení na zemi	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	65
Obrázek 32: Vyhazování horním nadhozem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	66
Obrázek 33: Vyhazování odhozem po zemi	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	66
Obrázek 34: Odkopávání	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	68
Obrázek 35: Výkop z nadhozu	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	70
Obrázek 36: Výkop tzv. halfvolejem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	70
Obrázek 37: Vybíhání - boxování	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	71
Obrázek 38: Vybíhání - zmenšení úhlu	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019)	71
Obrázek 39: Odebírání míče brankařem	zdroj: vlastní zpracování (Liberec, 15. 7. 2019).....	73
Obrázek 40: Sony FDR-AX53 DI	zdroj: Megapixel, 2019	76
Obrázek 41: Dron Xiro Xplorer	zdroj:PNJ, 2019.....	76
Obrázek 42: DaVinci Resolve	zdroj: vlastní zpracování (Frýdlant, 19. 7. 2019)	77
Obrázek 43: DVD Styler 3.0.3	zdroj: vlastní zpracování (Frýdlant, 19. 7. 2019)	78

11 Seznam tabulek

Tabulka 1: Regionální konfederace světa	zdroj: vlastní zpracování z fifa.com.....	20
Tabulka 2: MS muži - přehled vítězů	zdroj: vlastní zpracování z fifa.com	23
Tabulka 3: MS ženy – přehled vítězů	zdroj: vlastní zpracování z fifa.com.....	24
Tabulka 4: Fotbalové soutěže v ČR	zdroj: vlastní zpracování z fotbal.cz.....	27

12 Seznam příloh

Příloha 1: Multimediální učebnice základních herních činností jednotlivce ve fotbale (DVD)

Příloha 2:

SOUHLAS S POŘÍZENÍM A POUŽITÍM FOTOGRAFIÍ OSOBY

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bytem:

Souhlasím s tím, aby **TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI, FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ, KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU**

Studentská 1402/2, 461 17 Liberec 1 (dále jen „pořizovatel“) pořídila fotografie mé osoby.

Dále souhlasím s užitím pořízených fotografií, ať už v podobě hmotné či digitalizované (nehmotné) pro veškeré propagační materiály Pořizovatele, jak v tištěné, tak v elektronické podobě (např. webové stránky, FB, tiskoviny).

Rovněž souhlasím s tím, aby Pořizovatel poskytl licenční oprávnění k užití fotografií jakýmkoli třetím osobám, a to zejména pro účely vytvoření reklamních a marketingových materiálů Pořizovatele.

Souhlasím s tím, že fotografie může být změněna, použita jako součást díla souborného nebo může být použita pouze její část.

Současně s tím poskytuji k výše uvedenému účelu své výše uvedené osobní údaje (dále jen „údaje“) a poskytuji Pořizovateli svůj výslovný souhlas s tím, aby Pořizovatel, případně třetí osoby, jimž Pořizovatel poskytne licenci k užití fotografií, tyto údaje shromažďovaly, zpracovávaly a ukládaly v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.

Prohlašuji, že výše uvedenému textu plně rozumím a stvrzuji ho svým podpisem dobrovolně.

V dne

.....

Podpis:

Příloha 3:

SOUHLAS S POŘÍZENÍM A POUŽITÍM FOTOGRAFIÍ OSOBY

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bytem:

Souhlasím s tím, aby **TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI, FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ, KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU**

Studentská 1402/2, 461 17 Liberec 1 (dále jen „pořizovatel“) pořídila fotografie mé osoby.

Dále souhlasím s užitím pořízených fotografií, ať už v podobě hmotné či digitalizované (nehmotné) pro veškeré propagační materiály Pořizovatele, jak v tištěné, tak v elektronické podobě (např. webové stránky, FB, tiskoviny).

Rovněž souhlasím s tím, aby Pořizovatel poskytl licenční oprávnění k užití fotografií jakýmkoli třetím osobám, a to zejména pro účely vytvoření reklamních a marketingových materiálů Pořizovatele.

Souhlasím s tím, že fotografie může být změněna, použita jako součást díla souborného nebo může být použita pouze její část.

Současně s tím poskytuji k výše uvedenému účelu své výše uvedené osobní údaje (dále jen „údaje“) a poskytuji Pořizovateli svůj výslovný souhlas s tím, aby Pořizovatel, případně třetí osoby, jimž Pořizovatel poskytne licenci k užití fotografií, tyto údaje shromažďovaly, zpracovávaly a ukládaly v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.

Prohlašuji, že výše uvedenému textu plně rozumím a stvrzuji ho svým podpisem dobrovolně.

V dne

.....

Podpis

Příloha 4:

SOUHLAS S POŘÍZENÍM A POUŽITÍM FOTOGRAFIÍ OSOBY

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bytem:

Souhlasím s tím, aby **TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI, FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ, KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU**

Studentská 1402/2, 461 17 Liberec 1 (dále jen „pořizovatel“) pořídila fotografie mé osoby.

Dále souhlasím s užitím pořízených fotografií, ať už v podobě hmotné či digitalizované (nehmotné) pro veškeré propagační materiály Pořizovatele, jak v tištěné, tak v elektronické podobě (např. webové stránky, FB, tiskoviny).

Rovněž souhlasím s tím, aby Pořizovatel poskytl licenční oprávnění k užití fotografií jakýmkoli třetím osobám, a to zejména pro účely vytvoření reklamních a marketingových materiálů Pořizovatele.

Souhlasím s tím, že fotografie může být změněna, použita jako součást díla souborného nebo může být použita pouze její část.

Současně s tím poskytuji k výše uvedenému účelu své výše uvedené osobní údaje (dále jen „údaje“) a poskytuji Pořizovateli svůj výslovný souhlas s tím, aby Pořizovatel, případně třetí osoby, jimž Pořizovatel poskytne licenci k užití fotografií, tyto údaje shromažďovaly, zpracovávaly a ukládaly v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.

Prohlašuji, že výše uvedenému textu plně rozumím a stvrzuji ho svým podpisem dobrovolně.

V dne

.....

Podpis